

IMITATIO
SANCTISSIMÆ VIRGINIS
AD NORMAM IMITATIONIS
JESU CHRISTI.

LIBER I.

Vita & virtutes sanctissimæ Virginis inde ab illi-
bato illius conceptu usque ad nativitatem fi-
lii sui divini in Bethlehem.

CAPUT I.

De imitatione virtutum sanctissimæ
Virginis

*Beati, qui custodiunt vias meas. Beatus
homo, qui audit me, (a) per ea, quæ
præbui, exempla virtutum differentem.*

Ec-

(a) Prov. 8. 32. 34.

Ecclesia, quæ his verbis MARIAM loquentem inducit, nos exhortatur ad considerandam vitæ rationem, quam hæc Regina Sanctorum tenuit in terris, & ad ea imitanda, quæ in illa admiramur.

Beatus profecto, qui imitatur MARIAM, quia imitando MARIAM imitatur JESUM Regem, & absolutissimum exemplar omnium virtutum.

Vita hujus Virginis institutio quædam est generalissima, qua modum discimus, quo nos gerere debeamus in prospera & adversa fortuna; in oratione & labore; in honore & contemptu.

Non adsequemur umquam perfectionem, quæ in illius actionibus omnibus elucet; sed is perfectior esse censebitur, qui propius accesserit.

O igitur vos omnes, qui servos MARIÆ vos profitemini, si ad perfectissimum hoc exemplar in vobis exprimendum anhelatis, imitemini pro viribus fidem illius præstantissimam, promptissimam obedientiam, profundissimam animi demissionem, attentissimam fidelitatem, intentionem purissimam, ardentissimam charitatem.

Quis vestrum nequit, divino, quod implorandum est, auxilio adspirante, sibi ejus exemplum proponere, quod in exercitio diversarum harum virtutum sequatur?

Sine

Sine hac imitatione vester erga illam amor languet; nec est, cur singulares vobis illius favores, ac præsidium polliceamini.

Singulis quidem diebus quasdam in ejus honorem preces persolvitis. Signa quædam externa obsequii vestri defertis. Nomen dedistis cuidam sodalitati, quæ se illi peculiari ratione consecrat. Talia hæc sunt, quæ eam permoveant ad gratias vobis æternæ salutis efflagitandas.

Verum quidquid id est, si ardor vester non eo progreditur, ut virtutes illius exprimatis, vestra vobis pietas salutem non adferet.

Arcam Domini tenuere Philistæi; suis adeo donis eandem locupletarunt; nihil tamen inde fructus perceperunt, quia adhuc inanibus simulacris servierunt.

O Regina virtutum! an non æquum est, ut is, qui te amat, id faciat amore tui, quod facit in gratiam amici, si quem habet in vita? Ad ejus se mores conformare, ejusque sensus induere satagit.

Ex hac similitudine conjunctio animorum nascitur. Non est amicitia, ubi nulla est similitudo.

Anne cor tuum tam submisce de se sentiens, tam castum, tam Numinis imperio subditum, & tam ardens studio divini honoris, amore feretur in cor voluptarium, aut fastu

plenum, quod ad divinam se voluntatem minime conformat, & nullo divinæ gloriæ studio tangitur.

Si me amatis, longe justiore titulo, quam Apostolus, nobis inculcas: *Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* (a) Si estis filii mei, ad Matris vestræ mores vos componite.

Spiritus filiorum MARIÆ ne abludat a spiritu Matris; sit spiritus charitatis, spiritus pacis, spiritus mortificationis, spiritus timoris & amoris Dei.

Virgo sancta! deinceps igitur meam erga te pietatem ante omnia in tuarum imitatione virtutum reponam.

Hoc est perfectissimum obsequium, quod tibi præstare; hoc est præcipuum amoris argumentum, quod tibi exhibere possum.

C A P U T II.

Quanto in pretio habenda sit gratia sanctificans?

MARIA fuit exempta a peccato originis inde a primo momento ortus sui. Fuit nimirum concepta in gratia & amicitia Dei.

Nos

(a) I. Cor. 4. 16.

Nos omnes, dum in hunc mundum ingredimur, nascimur filii iræ. MARIA sola, quam Numinis amor prævenit, ingressa est, ut opus gratiæ suis numeris absolutum.

Noluit DEUS templum illud, quod inhabitare decrevit, ulla labe adspergi. Honor filii exigebat, ut futura mater ne momento quidem dæmoni subderetur.

Quanti tam insigne beneficium MARIA fecit? Hoc beneficium in ejus oculis id erat, quod sapientia in oculis Salomonis, *fons omnium bonorum*.

Dominus eam possederat in initio viarum suarum. (a) Istud est, quod omnibus sceptris terræ anteferendum esse censuit.

Multis aliis prærogativis cumulata fuit; verum hanc gratiam majoris, quam alias quascumque æstimavit, quia illam DEO magis acceptam reddidit.

Totâ illius vita fuit constans testificatio sui erga DEUM grati animi pro tam singulari beneficio, quod cum nemine alio merito homine commune habuit.

O anima christiana! recepisti in baptismo gratiam sanctificantem, quam recepit MARIA primo momento ortus sui.

Per hanc gratiam jus adquisivisti DEUM adpellandi Patrem tuum; & JESUM CHRIS-

A 3

TUM

(a) Prov. 8. 22.

TUM, fratrem tuum; tu constituta es *hæres quidem DEI, cohæres autem Christi.* (a)

Ipsū regnū cœlorum tibi destinatum est. An omnem titulorum horum gloriosorum excellentiam, ut par est, æstimas? An etiam officii, quod tibi imponunt, partes omnes rite perspicis?

Heu! quam pauci sunt (quod magno christiani nominis probro fatendum est) qui hæc serio meditentur, & qui sanctitate morum præstantiam tam sublimis vocationis tueri adlaborent!

Quam pauci sunt, qui operam dent, ut conservent hanc innocentiae stolam, hoc symbolum candoris, integritatis, & pietatis filiorum Dei!

Fallacem gloriam in naturæ, fortunæque muneribus aucupantur homines; & insolentissima judiciorum perversitate gratiæ divinæ ultimum in mente sua locum adsignant, quæ sola, si, quod res est, dicamus, magni a nobis fieri meretur.

Cupiditate & cura incitantur, ut nihil indignum committant claris, ut putant, natalibus secundum carnem; & nulla tanguntur cura, si per vitam animale, & sensibus deditam, desciscant ab origine sua, quæ tota spiritualis, tota divina est.

Glo-

(a) Rom. 8. 17.

Gloriantur libertate quadam commentitia, & per detestabile fœdus cum dœmone initum, non erubescunt ejus rursus sese dominatui subdere, ejus iterum insignia gestare, & ad eam redire servitutem, in qua per sortem infelicem has in auras prodierunt.

Inhiant toto pectore bonis & hæreditatibus terrenis; & negligunt; immo quadam ratione contemnunt hæreditatem æternam bonorum cœlestium.

Animæ ingratae! infortunatae peccati victimæ, quæcumque estis, ah! *nolite obdurare corda vestra, hodie si vocem Domini audieritis*, (a) quæ vos in viam revocat.

Alter vobis superest baptismus ad recuperandam gratiam adoptionis, quam perdidistis; scilicet poenitentia.

Ad hanc confugite cum fiducia, & sinceritate. Pater vester cœlestis nihil ardentius desiderat, quam suam vobis amicitiam restituere, sed ne differatis. Post paulo erit fortasse, ut amplius non possitis.

Virgo purissima, & absque macula! deprecare pro nobis, ut desinamus esse peccatores; ut numquam posthac simus servi peccati; ut simus constantes in proposito, quod concipimus, reparandi damna inæstimabilia, in quæ per peccata incidimus.

A 4

Tuum

(a) Ps. 94. 8

Tuum patrociniū nobis impetrabit gratiam cum Deo perfecte in amicitiam redeundi, atque ita secundum filium tuum JESUM, tibi tamquam fonti salutis nostræ grates, ac laudes referemus.

C A P U T III.

De cura, qua gratia sanctificans custodienda est

MARIA in gratia DEI concepta sine ulla peccati labe, sine ulla ad malum propensione, non habebat, quod metueret, ut nos ceteri mortales, ne in peccatum prolaberetur.

Si quis tamen vitæ ejus rationem expendisset, dixisset profecto, tantum illam habuisse, quod metueret, quantum nos, & amplius etiam, quam nos.

Illa invigilabat constanter cordi suo, quasi res creatæ adfectum ejus occupare potuissent.

Illa invigilabat solertissime sermonibus suis, quasi esset, quod linguæ suæ diffideret.

Concepta cum omnibus innocentiae privilegiis, voluit semper in pœnitentiæ operibus vivere.

Nos

Nos, quamvis circumdati simus inimicis adulatoriis, & fallacibus, qui fragilitate naturæ nostræ abuti student, nihil metuemus, nos ne vigilamus quidem.

Fatemur ipsam nos esse fragilitatem, nihilominus periculis nos objicimus, quibus fortissimi quique succubuerunt.

An non fragilitas, quando tantum sibi tribuit, omni præsidio destitui meretur?

Habemus thesaurum gratiæ in vasis fictilibus, (a) quæ opinione citius conteruntur.

Quot hostes hunc nobis thesaurum auferre student? intra nos, extra nos, circa nos insidias struunt.

Intra nos animi motus, numquam satis edomiti; extra nos spiritus tenebrarum; circa nos mundus perversus.

Pravi motus animi faci non rite extinctæ similes sunt, facileque ignem rursus concipere, & creare incendium possunt.

Etsi cum Paulo in tertium cœlum rapti essemus, semper tamen metuere debemus, ne in profundissimam abyssum cum rebeli angelo deturbemur.

Frustra quis rectitudini voluntatis suæ, & fervori suorum propositorum confidit. Unica infelix occasio sufficit ad nos perdendos: non alio opus est.

A 5

No.

(a) 2. cor. 4. 7.

Adspectus improvidus Davidi amicitiam DEI abstulit. Dalila Samsonem perdidit.

Novimus columnas deserti, homines sanctam solitudinem colentes, postquam multos annos adversus violentissimas tempestates strenue luctati essent, corruisse.

In semita virtutis una dies pro altera non spondet. Si fidelitas deficiat, anima, quæ digna hodie fuit favoribus Numinis, cras in ejus incurrere odium potest.

Is, qui conceptis suis propositis confidit, sibi quæ ipsi non invigilat, brevi a bono desciscet.

Qui se procelloso mari, & pleno scopulis committit, nisi omnem in præcavendo solertiam ac diligentiam adhibeat, paulo post triste naufragium patietur.

Grave est, fateor, vitam ita transigere, ut sine intermissione nostris propensionibus invigilemus, easque refrenemus. Verum sine vigilantia, & certamine nemo quisquam sanctus evasit.

O DEUS meus *confige timore tuo carnem meam.* (a) Timor me ad vigilantiam exstimulabit; vigilantia vero id obtinebo, ut in omnibus meis certaminibus victor existam.

Fac, ut penitus mihi persuadeam, hanc gratiam, quæ nos facit amicos tuos & filios, esse

esse solum illud bonum, quod summam curam & studium meretur; solum bonum, cuius jactura summo me dolore adficere debeat.

Quam felix forem, si hunc pretiosum thesaurum numquam amissem! quantis in hac vita molestiis caruissem, & quantas mihi pro altera vita divitias comparassem!

Felix nunc, immo felicissimus sum, si in proposito, quod concipio, fidelis persistam, perferendi potius mala omnia, quam me periculo exponendi gratiæ amittendæ.

Si norim hunc thesaurum conservare, tu in anima mea sedem figes; tu eam præsentia tua possidebis; sapientia tua illustrabis; potentia sustentabis. Tu ei semper teneri amoris signa exhibebis; tu ipse eris merces ejus magna nimis in tempore, & æternitate.

C A P U T IV.

De cura, quam gerere oportet, ut gratiæ, ac perfectionis accessiones faciamus.

Servus. Tu recepisti Virgo sancta! plenitudinem gratiæ a primo momento conceptus tui. Non satis tamen tibi erat tanto bono quiete perfrui. Omne tuum studium toto

to vitæ tuæ tempore posuisti in accessionibus faciendis.

Gratia, quæ pro ratione adhibiti conatus progressus facit, te quotidie magis, magisque locupletavit. Tu eras terra bene exculta, in qua minimum granum fructum centuplum adferebat.

Quamvis nata esses instructa sanctitate, sanctitas tamen a natura tibi indita non fuit; Tu vero eam studio tuo, & cura in naturam quasi redegisti.

MARIA *quasi palma exaltata est, extendit ramos suos, & rami ejus honoris & gratiæ.* (a)

MARIA. Fili mi! si vis accessiones facere illius grariæ, quæ te efficit amicum DEI, filium DEI, templum Spiritus sancti, fratrem, & cohæredem JESU, fuge mundum, ama orationem, frequenta sacramenta, & trade te exercitio virtutum, statui tuo convenientium.

Modus augendi in te gratiam sanctificantem, & habituales præcipuus est, motibus gratiæ actualis fideliter respondere.

Audi vocem, quæ tibi interior loquitur, & illius te motibus regi sine.

Quo magis nos huic voci attentos præbemus, eo magis instruimur. Pro ratione pro-

(a) Eccl. 24. 8. 22.

progressuum jam factorum, ad novos, eosque sublimiores faciendos per eandem erudimur.

Multi, postquam aliquo tempore progressi sunt in semita virtutis, quiescunt confecta via contenti. At gratia nunquam dicit: *sufficit*.

Alii sibi persuadent, satis esse, si perversi non fiant. Nec id sufficit. Qui bonus est, contendere debet, ut quotidie melior fiat.

Quot Christi cultores stupore defixi hærebunt in die judicii, quum se viderint debitores justitiæ divinæ constitutos esse, quia usi non fuerunt adjumentis, quibus magni sancti evadere potuissent.

Non progredi in via virtutis, est regredi; non facere lucrum, est jacturam incurrere.

Qui certos sibi limites præscribit in obsequio DEI, illi DEUS beneficiorum suorum fines constituet.

Quo minus rationes cum eo subduxeris, tanto erga te liberaliorem invenies hujus etiam vitæ tempore. Utcumque modicæ sint, quas possides, mundi divitiæ, semper tibi sufficient; at donis gratiæ nunquam satis adfluere potes.

Pœnas dabit famulus, qui in bonis Domini sui sibi creditis lucrum facere negliget.

Expergiscere igitur fili mi! ex alto sopore tuo, qui in lethargum, & ipsam adeo mortem abire potest. Contende tempus redimere, quod perdidisti.

Noli dicere, te contentum esse ultimo loco *in domo Patris celestis* (a) Ita loqui aliud non est, quam se periculo exponere, penitus cœlo excidendi.

Servus. Potentissima, meique amantissima Patrona! vires mihi impetra ad vitam sancte instituendam, quam Deus mihi tribuit, ut eam totam ejus obsequio, & amori impendam.

Adjuva me, ut promerear eam gloriam, ad quam pervenire non possum, nisi per opera mea, ope gratiæ posita, & cujus magnitudo amplitudini fervoris in his operibus exsequendis respondebit.

C A P U T

Tempestive sese Deo dedere oportet.

Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum, & domum patris tui. Et concupiscet Rex decorem tuum, quoniam ipse est Dominus DEUS tuus. (b)

MA-

(a) Joan. 14. 2.

(b) Ps. 44. 11. 12,

MARIA profecto tempestive morem gessit voci divinæ, quæ illam in solitudinem vocavit. In tenerrima ætate reliquit domum paternam, ut se Deo in templo consecraret.

Nihil eam retrahere potuit, nec tene-ritudo ætatis, nec imbecillitas corporis, nec parentum amor.

Animæ, quæ nihil aliud quærit, nihil amat, nisi DEUM, omnis mora, qua prohibetur, quo minus se DEO offerat, molestiam creat, quia felicitatem ejus retardat.

Quum in templum se recepisset, MARIA nihil antiquius habuit, quam ibidem officia illa, quæ illi pro ætate & viribus imposita erant, modo, quo potuit, perfectissimo obire. Tempus reliquum orationi, & meditationi tribuit. Hac ratione sese disposuit ad tot, tantasque speciales gratias recipiendas, quas DEUS illi conferre decrevit.

Quam pulchri & gloriosi sunt primi gressus tui filia principis, Domini cœlorum! (a)

Exemplum tuum imitatores habebit. *Ad-
ducentur Regi Virgines post eam, devove-
bunt se DEO in lætitia & exultatione, ad-
ducentur in templum Regis Regum. (b)*

Hæc

(a) Cant. 7. 1.

(b) Ps. 44. 16.

Hæc oblatio, quam DEO innumeri facturi sunt, juventutis suæ, cordis sui, libertatis suæ, & penitus sui ipsorum, erit solemnis professio obsequii erga divinam majestatem; professio talis, quæ sit fons gratiarum, quibus illos toto vitæ curriculo DEUS cumulabit.

O quam falluntur illi, qui juventutem non considerant, tamquam maxime idoneam ad virtutis studium!

MARIA & Sancti experientia cognoverunt, quam *bonum* sit *viro*, *quum* *portavit jugum ab adolescentia sua.* (a)

Anne DEUM, ut par est, honorat, qui ei solum tribuere velit extremam, miseramque partem vitæ, quam divino munere accepit, ut eam totam Numinis obsequio impendat.

Gratumne DEO sacrificium accidere potest, quod in id tempus differtur, quo vires corporis, & mundi solatia deficiunt; in ætatem, ne mundi quidem obsequio aptam.

Nonne metuendum est, ne quis jugum Domini quam invitissime ferat, dum illud ferre constituit, postquam in ferendo mundi iugo totus defatigatus est?

DEO in provectiore ætate nos devovere promittimus. Unde vero novimus, nos
ad

(a) Thren. 3. 27.

ad eam, quam speramus, ætatem perventuros esse? quod si eo perveniamus, an tam facile, quam ipsi credimus, novos mores induemus?

Ufus magister docet, ætatem devexam magis experientia crescere, non tamen magis sapere.

Domine, Domine, aperi nobis, dicebant virgines fatuæ; at tarde nimis venerunt, & incassum fores pulsarunt.

Felix ille est, qui a puero se præparat ad comparandum coram supremo Domino, & iudice, qui de quavis ætate rationem exiget.

Qui principium vitæ DEO non consecrat, metuere debet, ne DEUS justam in pœnam eum brevi vitam suam finire sinat.

O DEUS meus! quantum temporis consumsi, quin te amarem. Cujus rei dolorem in me haud consolabilem esse oportet. Quodsi facile consolationem admitto, an dicere jure possum, me animum tandem ad te amandum adjicere?

Utinam ad primam ætatem redire mihi liceret! Mens mea, cor meum, cogitationes, & adfectiones meæ, quidquid in me est, totum tibi se consecraret.

Gratias tibi ago ob magnam misericordiam, qua usus es erga me, dum me conservasti vivum eo etiam tempore, quod Te offendendo transegi.

Adjutus auxilio gratiæ tuæ, quam imploro, tibi serviam usque ad ultimum momentum vitæ meæ, eo majori fidelitate, quo tardius tibi servire cœpi.

C A P U T V I.

Quisque se DEO totum, & constanter dedere debet.

Servus. Virgo fervore plena! non modo DEO te dedisti tempestive, sed etiam te dedisti totam, & sine exceptione.

Tu illi consecrasti penitus libertatem tuam; aliam voluntatem, quam divinam ignorasti.

Tu renuisti aliud animi gaudium admittere, quam DEO placere; aliud capere oblectamentum, quam omni terreno oblectamento te DEI amore privare.

Tu numquam fallebare; tu progressa es constanter in viis justitiæ, quas DEUS tibi præmonstravit; tu indies novas progressiones fecisti.

Tuum exemplum redarguit inconstantiam meam in obsequio DEI; modum meum agendi, quem erga DEUM teneo.

Vita mea me pudore suffundit. Quum DEUS erga me sit semper is, qui est, meretur

retur sane, ut semper, quantum in me est, illi me dedam, & fidelis existam.

MARIA. Quare igitur fili mi! quare in via virtutis langues, postquam tam bene cœpisti? An DEUS hodie non est perinde magnus, ac amabilis Dominus, atque alias fuit?

An non semper pari vinculo ei devinctus es? an minus hoc tempore, quam alio ab illo dependes? An non omni tempore æque teneris totum te DEO dedere?

Pro ea ratione, qua in ætate procedis, DEI erga te beneficia augentur; sicut vero beneficia, ita gratus pro eis animus augeri debet, & quod consequitur, fidelitas tua.

DEUS solus est conditor tuus, & finxit cor tuum; eoque id sine finxit, ut ad se solum tenderet. Unus igitur Deus sit, qui illud possideat.

Non tibi dixit DEUS: *Commoda mihi cor tuum*, sed *præbe mihi cor tuum*. (a) Audisti vocem Domini, & totum illi consecrasti. Quid juris tibi est, ut illud recipias?

Nimium honoris mundo tribuis, si partem aliquam amoris tui illi concedis. Talem DEO æmulum & rivalem admittere, aliud non esset, quam summam DEO injuriam irrogare.

Ais, te maximi infortunii loco habiturum esse, si e numero amicorum DEI ex-

B 2

clu-

(a) Prov. 23. 26.

cluderis. Verum, qualis in oculis DEI zelotypi amicus est, qui est amicus levis & illiberalis.

DEUS tuus, dum se totum tibi dat, non se nimium tibi dare credit. Esto ergo totus illius. Da illi totum, & in illo totum invenies.

Mundus, & quidquid mundi est, illi jam nihil est, cui DEUS totum est.

Servus. Consciens infirmitatis meæ Virgo sancta! magna & potenti gratia indigeo, ut ex doctrina tua fructum referam, tuisque vestigiis insistam.

Impetra mihi, te oro, ac obtestor, eadem fidelia, qua me exemplis fervoris tui animas, impetra mihi, inquam, auxilia gratiæ, quæ mihi necessaria sunt.

Heu me! post tantam instabilitatem, tantamque perfidiam ausimne adhuc JESU meo cor meum offerre? Quidni? Cor contritum, & humiliatum, tuusque interventus iram illius cohibebit.

Mater misericordiæ! non alienum a te ducas me in gratiam filii tui divini reducere. Exoratus precibus tuis Servator DEUS eas mihi gratias impertiatur, quæ adjutus me totum sine ulla exceptione, nulla interposita conditione, ejus obsequio consecrem, & fiat, ut omnia mea desideria in eum ferantur.

C A P U T VII.

De commodis, & dulcedine solitudinis.

Servus. Tu virgo sancta! in templo dies sane tranquillos & jucundos exegeris.

Tu ibidem in quiete & silentio fruita es supernis DEI donis; & ei intra te ipsum templum longe gloriosius, & illo dignius adornasti.

Memoria præsentis illic DEI menti tuæ sine intermissione obversabatur. Tu ibi contemplatione magnitudinum, & perfectionum ejus numquam non defixa eras.

Dilectus meus mihi & ego illi, (a) dicere poteras. Quidquid mundus magni, quidquid pulchri offerre potest, velut nihilum erat in oculis tuis.

MARIA. Fili mi! Anima in solitudine, divulsa ab iis, quæ mundi sunt, & ab omnibus deliciis ejus, certo beatos transigit dies.

Hic illa nulli præter Deum rei intenta est, quasi nihil præter se, & DEUM suum in terris effert.

Mens illius semper est attenta ad audiendam vocem DEI sui, & nihil est, quod su-

B 3

spi-

(a) Cant. 2. 16.

spira cordis sui, quibus in eum constanter fertur, interrompere queat.

Illa in his paucis verbis, quæ repetere solet: *DEUS cordis mei, & pars mea DEUS in æternum*, (a) omnem suam gloriam, divitias suas, & delicias reponit.

Ut sacra sponsa *sub umbra illius, quem desiderat, sedet*; (b) & dum secum reputat conatus, & molimina hominum, ut ad honores & opes eluctentur, commiseratione tangitur; neque adsequitur, quomodo fiat, ut quis aliud amet, quam quod ipsa amat.

Quidquid in terra agitur, illam non adficit. Is, quem amat, est semper idem, qui fuit, & semper erit, quod est, æque sanctus, & æque amabilis. Ex hac cogitatione semper novi gaudii materies enascitur.

Quando DEUS animam divinis suis præceptis vult imbuere, & illi loqui ad cor, *ducit eam in solitudinem*. (c)

Postula ab eo, fili mi, hunc amorem solitudinis, & animi collectionis, qua Sancti gaudebant. Assuesce procul a mundi tumultibus vivere, neque illi te indulge, nisi necessitas exigat.

Si

(a) Pf. 72. 26.

(b) Cant. 2. 3.

(c) Os 2. 14.

Si necessitate adductus in publicum prodis, imitare columbam, quæ coacta est exire ex arca, sed illico reversa est, quia extra arcam locum non reperit, in quo quiesceret.

Si mundum non fugis solícite, brevi mundi amore inescaberis; & si res mundi tibi arideant, rerum cœlestium tædio capieris.

Sponsa in canticis *per vicos & plateas quæsit, quem diligebat anima ejus: quæsit illum, & non invenit.* (a)

Fatere te non facile e mundi consortio discessisse, quin majore coram Deo reprehensione dignus fieres, quam antea fuisti, quum eo te conferres.

Debet solitudinem colere, quisquis securus in publicum prodire cupit. In solitudine discimus, quomodo loqui oporteat, dum nos mundo inferimus.

Vita abstracta a mundi strepitu est efficacissimum remedium innocentiae conservandæ. Nihil virtutem hominis magis infringit, quam frequens hominum societas.

Fierine potest, ut quis pestilentem mundi auram respiret, & se non adflatum esse peccati labe sentiat. Confer te frequenter in solitudinem, ut salubriorem virtutis auram haurias.

B 4

San-

(a) Cant. 3. 2.

Sancti Anachoretæ confessi sunt, se nunquam magis habiles fuisse ad familiariter agendum cum DEO, quam dum se a mundi negotiis, & societate abstraxerunt.

Fili mi! Deliciæ Dei sunt tecum esse. Sint & tuæ esse cum illo. Has tu delicias nusquam melius, quam in solitudine reperies.

In solitudine liberius, quam alibi usquam, intimos illi animi recessus pandere poteris; multo etiam facilius sensus tuos omnes cum libertate, & reverenti fiducia aperire.

In solitudine facilius eas in animo tuo cogitationes excitabit DEUS, quæ dolores tuos leniant, timores tuos fugent, dubia tua dissipent, & securam tibi viam indicent, in rebus omnibus prudenter agendi.

Tandem in solitudine erit, ut Deus tibi loquatur ad cor voce quadam arcana, sibi propria; erit, ut eos tibi sermones loquatur, quos non percipiunt, nisi qui sunt amici DEI; erit, ut animo tuo eas veritates imprimat, quarum cognitio amoris illius fructus est.

C A P U T VIII.

De electione status.

MARIA, quæ nihil quæsit, nihil amavit, nisi DEUM a teneris suis annis, merita est omnes gratias DEI; & divino munere eum vitæ statum sortita est, qui conferret ad Dei circa illam consilia exsequenda.

Ut quis statu suo contentus, beatusque vivat, quædam rerum cum rebus adjunctis convenientia necessaria est, quam divina providentia ordinare solet pro animabus, quæ DEO suo fideles sunt, & quæ eum in amplectendo vitæ statu consulunt.

Qui ætate florente sunt, sperarene possunt, DEUM sibi adfuturum esse, si fallaces cupiditatum suarum enascentium impetus sequantur.

Providentia voluit, ut MARIA per initium cum sancto Josepho conjugium fructus uberes colligeret virtutum, quas integra fide exercuerat.

Si solum mundi iudicium valuisset in eligendo MARIÆ sponso, procul dubio divitiarum, & insignium naturæ donorum ratio habita fuisset.

Vix ulla data esset opera, ut sponsus deligeretur virtute præditus, & qui a puero

DEUM timere didicisset. Hoc ante oculos habere, mos mundi non est.

Terrenæ modo, & humanæ rationes in contrahendis matrimoniis attenduntur. Bona fortunæ anteponuntur bonis gratiæ in nuptiis jungendis.

Inde fit, ut passim infausta sint matrimonia, & conjuges sese mutuo adfligant.

DEUS id permittit in vindictam vel in hac vita, propterea quod in consilium non adhibeatur in negotio, quod aliter quam male cedere nequit, nisi DEUS illi præsit, qui gressus dirigat.

Permittit id etiam in pœnam exiguæ curæ in ætate juvenili habitæ, ut se per virtutum exercitium dignos divino præsidio reddant.

MARIÆ ex consilio parentum, aut potius ex DEI electione sponsus obtigit Josephus, *homo justus*, præ aliis terræ incolis virtutis studiosissimus, & Virgine conjugæ dignissimus.

Numquam beatius initum est connubium; numquam duo corda majus e mutuo hoc vinculo gaudium perceperunt. Quis enim dolor tranquillitatem horum animorum interturbare poterat? MARIA & Josephus erant in vitæ conditione, in qua eos esse DEUS volebat.

Multi statu suo minus contenti vivunt; non vulgaribus in eo molestiis conflictantur; sæpe etiam non mediocres aliis molestias facessunt, non aliam ob causam, quam quod statum amplexi sint, quem DEUS nolebat.

In hos verba illa Prophetæ conveniunt: *Væ filii desertores providentiæ meæ, dicit Dominus, ut faceretis consilium, & non ex me.* (a)

Gratia vocationis est gratia maximi momenti, quæ innumeras alias complectitur. Qui huic gratiæ non respondet, ipse excidit adnexas gratias consequendi.

Qui longe se subducit de ordine hujus providentiæ specialis, quæ seriem gratiarum iis dispensat, qui animum inducunt ad DEI voluntatem implendam, is recidit in ordinem providentiæ communis, quæ alias, quam communes gratias non impertitur, quarum ope salutem æternam quidem consequi potest, sed merito timere debet, ut eam re ipsa consequatur, aut si consequatur denique, non aliter, quam difficillime consequatur.

Consule igitur, & obsecra Dominum, quisquis de eligendo statu deliberas. Dic cum Propheta: *Doce me facere voluntatem tuam,*

tuam, quia Deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me. (a)

Simul vitam tuam ita institue, ut Dominus te speciali sua providentia non indignum ducat.

Si voluntas DEI tibi perspicua & comperta non est, consule eos, qui vices illius in terris sustinent. Ille reget eos in illis, quæ a te fieri petit.

JESUS, qui in via Damascum versus Saulem prostravit, non ei declaravit voluntatem suam, quid eum facere vellet, sed ad Ananiam illum ablegavit, ut ab eo edoceretur.

Non consule parentes, nisi quatenus debita observantia exigit. Semper timor quidam subest, ne parentes prolibus suis consilia suppeditent, quæ mundum sapiant. *Inimici hominis domestici ejus. (b)*

Denique quadam ratione mortem in consilium voca, illud elige, quod te in supremo vitæ articulo elegisse velles.

(a) Ps. 142. 10.

(b) Matth. 10. 36.

C A P U T IX.

De castimonia, & quanti eam æstimare debeamus.

Quando angelus **MARIÆ** futuram Matris **DEI** dignitatem proposuit, non illi declaravit, an augusta hæc prærogativa cum Virginitatis voto, quod emiserat, consistere possit. Et **MARIA** ad sensum dare cunctata est.

Virginitate mortalibus aliis antecedere, quam dignitate malebat.

Verum *ne timeas MARIA.* (b) Hæc ipsa castimonia, quæ tantopere tibi cordi est, in sinum tuum deducet **DEUM**, qui, nisi ex virgine nasci non vult.

MARIA reapse consensum prius non præbuit, quam intelligeret ex sermone Angeli, se sine integritatis jactura matrem **DEI** futuram esse.

O virtus eximia! quam nobis chara, & quanto in pretio esse debes! Tu es illa virtus, quæ nobis Redemptorem tribuit; tu es, quam illa, quæ res creatas omnes perfectione excedit, Matris divinæ dignitati præterendam esse duxit.

Tu

Tu es, quæ *dilecto discipulo* divini magistri JESU favores conciliaſti. O beatas eas animas, quarum tu in terris præcipuum es ornamentum. Has manet in æternitate is honos, ut *ſequentur agnum, quocumque ierit; Virgines enim ſunt.* (a)

Princeps Apoſtolorum grandibus prærogativis gaviſus eſt; ſoli tamen diſcipulo Virgini JESUS id dedit, ut *recumberet in cæna ſuper pectus ejus.* (b)

JESUS Petro curam Eccleſiæ ſuæ concedidit; at Joanni curam Matris ſuæ demandavit.

Per caſtimoniam in terra ſimiles effici-mur beatis in cœlo.

Exercitium hujus virtutis nobis meritum comparat, quo ne Angeli quidem gaudent. Illi natura, nos virtute caſti ſumus.

Animæ, caſtitate florentes, ſunt, quæ omnium maxime participes ſunt illius conjunctionis, quam *Verbum caro factum* cum hominibus contrahere, non alienum à ſe duxit.

O vos omnes, qui vitium huic virtuti contrarium infirmitati naturæ condonandum eſſe arbitramini, mementote, pauca eſſe vitia, quæ DEUS minus condonarit, & quæ magis ſevere caſtigarit.

Hoc

(a) Apoc. 14. 4.

(b) Joann. 21. 20.

Hoc vitium arcet divinum Spiritum, qui non permanet *in homine in æternum*, quia caro est: (a) ut Scriptura loquitur.

Hoc vitium quamdam cæcitatem inducit. Propheta Numinis opus erat, ut David adulter magnitudinem criminis sui agnosceret, & ad agendam pœnitentiam pertraheretur.

Hoc vitium indurat. Salomon, sapientiæ portentum, multorum annorum spatio, cultor falsorum Deorum in fine vitæ suæ factus est, quia libidini serviit.

Membra nostra templum sunt Spiritus sancti. (b) Igitur impudicitia in homine christiano est *abominatio desolationis stans in loco sancto.* (c)

O JESU! sponse Virginum, qui Virginem elegisti matrem, inde animo meo amorem tenerum castimoniam; magnum contra horrorem, immo horrorem maximum vitii, quod illi adversatur.

Virtus castimoniam exsuperat vires naturæ. *Non possum esse continens, nisi Deus det.* (a) Gratia speciali opus est.

Hanc

(a) Gen. 6. 3.

(b) 1. Cor. 6. 19.

(c) Matth. 24. 15.

(d) Sap. 8. 21.

Hanc a te peto, & quidem per illam integritatem, quæ MARIAM tam acceptam oculis tuis reddidit, & quæ illi honorem matris divinæ conciliavit, hanc gratiam efflagito.

Hanc a te peto per illum amorem, quo tot Virgines in te exarserunt, quæ in hac terra non aliis blanditiis, & illecebris, quam divini Sponsi capiebantur.

Fac, ut maximæ meæ sint deliciæ superare eas delicias, quas lex tua condemnat.

Excita in me timorem ignis æterni, quem furor tuus luxuriosis succendit.

Exstingue in me amorem blandimentorum sensus, & largire mihi amorem deliciarum cœlestium.

Libera me a tentationibus importunis, quæ vel in exercitiis christianæ pietatis mihi molestæ accidunt.

Aut si me foedæ libidinis illecebris inquietari sinis, fac, o Servator meus! ut adversus eas summa vigilantia & fide dimicem, & his occasionibus utar ad meum erga te amorem magis magisque testificandum.

C A P U T X.

De cautelis in conservanda castitate
adhibendis.

Ad MARIAM ob gratiam illibati conceptus nullus vitiorum illecebris aditus patebat.

Nihilominus *turbata est in sermone* (a) & adspectu Angeli, qui illi in forma humana adparuit. Salutat eam Angelus, & ecce, illico MARIA cogitabat, *qualis esset ista salutatio?*

Cernebat se solam cum illo sine teste versari. Hoc satis erat, ut sancto quodam horrore corriperetur.

Dicebat Angelus: *Paries filium, & vocabis nomen ejus Jesum* (b) Nova id dictum erat perturbationis Materies.

Non dubitabat quidem, id, quod Angelus illi significavit, fieri posse. *Quia non est impossibile apud Deum omne verbum.* (c) Sed edoceri solummodo cupiebat de modo, quo mysterium compleretur.

Quæ circumspectio, quæ modestia relucet in ea, quam proposuit interrogatione:
C Quo-

(a) Luc. i. 29.

(b) Luc. i. 31.

(c) Luc. i. 37.

Quomodo fiet istud? (a) Nihil plane profert, nisi quod necessarium erat.

Ex his signis facile dignosci potest anima, quæ thesauri instar castitatem habet.

Delicatus flos est castitatis, minimum adflatum reformidat. Unicus adspectus, unicum verbum perturbationem adfert.

Quælibet Virgo, quæ pretium hujus virtutis agnoscit, quamvis occasionem horret eam lædendi, etiamsi maxime remota sit.

Blanda verba, officiosa operæ alienæ oblatio, congressus ipsi, utut innocentes videantur, cuncta hæc suspicionem ingerunt, & vigilantiam, ac circumspeditionem augent.

Quod si tot, tantisque cautelis opus est, ad castimoniam in sua integritate conservandam, dicine potest, magnum esse in terris animarum castarum numerum?

Utinam talis cura adhiberetur in custodienda hac virtute, qualis adhiberi solet in externa ejus specie coram hominibus tuenda.

Quot hominibus otium, & vita mollis, libri periculosi, & congressus liberiores occasio ruinæ fuerunt?

Multæ virgines familiares colloctiones, congressus & societates incunt, idque sæpe & sine circumspeditione, & cum hominibus, qui ab Angelis plurimum abluunt.

Si

Si forte tales dicant se vigilare, ut nihil labis contrahant; illis responderi potest, etiam dæmonem vigilare, ut eas perdat.

Imprimis Virgo, quæ laudis est adpetens, non diu ejus blanditiis resistet, qui eam laudibus extulerit.

In materia castimoniam omnia nobis metuenda sunt, ea ipsa de causa, quia non satis timemus.

Ipsi nobis pericula tegere conamur, quæ amamus. Amare autem nos pericula indicio est sollicitudo illa, qua nobis ipsis eadem celare nitimur.

Ex eodem limo omnes efformati sumus, idem nobis accidere potest, quod tot aliis accidit, qui triste fragilitatis suæ experimentum fecerunt.

Et si auxilio gratiæ divinæ niti nos oportet, non licet tamen se propterea periculo exponere. Hoc auxilium solum illis præsto est, qui tentationes patiuntur, in quas non ipsi sese conjecerunt.

Si quis etiam per diuturnum annorum spatium palmas de hostibus castitatis retulisset, absit, ut se insuperabilem esse reputet. Absit, ut hostibus fidat; absit, ut sibi ipsi fidat.

Esto solers in devitandis occasionibus quotidianis, quæ se undique offerunt, & quas dæmon multiplicat. Si id agis,

DEUS tibi gratiam fortitudinis impertietur in ejusmodi occasionibus, quæ prævideri nequeunt, & in quibus magna virtute opus est, ut victores evadamus.

O Virgo, Mater ipsius DEI, impetra mihi hanc diffidentiam mei ipsius, hanc prudentiam in actionibus meis, hanc afflictationem sensuum meorum, quæ tantopere necessaria sunt, ut in vitæ castimonia persistam.

Non possum mihi blandiri, me esse, quod in votis est, ex numero eorum, qui te amant, si non peculiari ratione eam amem virtutem, quæ inter alias fuit principium gloriæ tuæ.

Mater purissima & castissima, Virginum Regina! exora mihi gratiam ad omnem castitatis amissam ita vitam exigendi, ut semper in me ea nota adpareat, ex qua chari tui filii dignoscuntur.

C A P U T XI.

De vera excellentia.

Infinitem quoddam intervallum est inter excellentiam, quæ in mundo obtinet, & inter excellentiam, quæ a gratia ortum suum ducit.

Divitiæ immensæ, superba palatia, subditorum innumerabilis multitudo magnitudinem Regum indicant. Contemptus mundi, horror peccati, amor DEI sunt, quæ magnitudinem justorum constituunt.

Vera gloria, verum meritum hominis est secundum Ecclesiasten: *DEUM time, & mandata ejus observa, hoc est enim omnis homo*, (a) id est, hæc illius est felicitas.

Angelus, qui fuit missus ad MARIAM a Numine, dixit illi: *Ave gratia plena, Dominus tecum*. (b) Num gloriosiore laudum præconio Virginem extollere potuit?

Ille dignus est, quem homines æque, ac Angeli laudibus in cælum evebant, de quo dici potest: *invenisti gratiam apud DEUM*. (c)

C 3

Eo

(a) Eccl. 12. 13.

(b) Luc. 1. 28.

(c) Luc. 1. 30.

Eo tempore, quo Angelus missus est ad **MARIAM**, Augustus, & Herodes sceptrum tenebant. Certatim homines illis cognomentum *Magni*, *potentis*, & *invicti* tribuebant, Verum quid erant coram **DEO**, qui solus pro merito de vera excellentia judicat?

Virgo juvenis abscondita in solitudine Nazareth sine modo, & comparatione dignior erat, quam illi, omnibus exquisitissimis honorum titulis.

Solida excellentia non metienda est ex vanis judiciis hominum, sed iudicio **DEI**, qui solus magnus est, & coram quo nihil magnum est, nisi quod ad eum refertur.

Quid sunt omnes heroes, quos orbis admiratur, si comparentur magnis illis hominibus, quos religio per virtutum exercitium effinxit.

Melior est patiens viro forti, & qui dominatur animo suo expugnatore urbium. (a) Non tanti constat victoriam reportare de aliis, quanti constat vincere se ipsum.

Verus Christi cultor considerari non debet, ut heros ejusmodi, qui nominis sui claritatem oblatae cuidam occasionem debet, & qui unius diei heros dici potest. Christianus heros tota vita heroem se præbet.

Gloria ejus est perrumpere omnia obstacula, quæ illi obijciuntur; sicut finis illius est **DEUM** possidere, & in illo quiescere.

Dein-

Deinde vero an major honor cogitari potest, quam sit servire DEO, & penitus illius esse, cui servire regnare est?

Scriptura loquendo de Abrahamo, Mo-
se, Davide, maxime illustribus viris, quos
orbis vidit, illos adpellat *servos DEI*. Hic
solus titulus omnes alios complectitur; aut
potius omnes alii tituli nihil sunt, si com-
paratio instituat.

Dignitas *servi DEI* tantum transcendit
dignitatem Regum & Imperantium, quan-
tum DEUS transcendit omnes imperantes
terræ, ac Reges.

O Rex immortalis, summus domina-
tor rerum omnium! pro te factus sum, &
quidem pro te solo. Fierine potest, ut
quis te agnoscat, & non super omnia felici-
tatem eorum extollat, qui tibi serviunt.

Quanta hæc est gloria hominis, qui
tam vilis est ex semetipso, adspirare posse
ad honorem tibi serviendi, & te amandi!

Fac Domine! per gratiam tuam, ut
penitus intelligam omnes eos, qui exemplo
MARIAE vitam privatam & obscuram du-
centes, summa cura voluntati tuæ morem
gerunt, tibi que fideliter serviunt, multo am-
plius quid, & gloriosius præstare, quam illos,
quos tamquam magnos, ac gloriosos cœcu-
tiens & desipiens mundus habet.

Fac ut excellentia, gloria, honos, qui cum tuo servitio conjunctus est, mihi inspi-
ret in omnibus negotiis meis, in actionibus
omnibus magnitudinem animi, fortitudinem,
constantiam, dignam Domino, cui servio.

C A P U T XII.

Gratiæ divinæ submissee sentientibus
conferuntur.

MARIA. Fili mi! arcanum tibi aperiam,
modum videlicet magnas a DEO gra-
tias obtinendi. Hic modus non est alius,
quam te semper iis indignum reputare.

*DEUS superbis resistit, humilibus autem
dat gratiam.* (a) In corde ambitioso, quod
se ipso plenum est, DEUS locum favoribus
suis non invenit.

Servus. Regina Sanctorum! tu nobis
hac in re exempla præbuiisti, quæ nos lu-
culenter erudiunt.

Non alio opus est, quam attendere mo-
dum, quem tenuisti, quando Angelus, le-
gatus Numinis, ad te invisit. Tum patuit,
quam submissee de te sentires.

An-

(a) Jac. 4. 6.

Angelus tibi indicavit, id agi, ut ad matris DEL dignitatem evehereris; & tu adsequi non poteras, qua ratione DEUS te præ ceteris tam sublimi dignitate dignam habuerit.

Sensus de sublimitate hujus dignitatis, tam longe supra naturæ ordinem positæ, tibi quodammodo salutationem Angeli suspectam reddidit.

Illo ipso momento, quo supremus Dominus se sinu tuo conclusit, nihil egisti aliud, quam ut te in profundum nihili tui demergeres.

Ex tot, tantisque titulis, adnexis dignitati, ad quam electa es, non alium retinuiſti, quam illum *Ancillæ Domini*.

Eva alia! quantum a prima discrepaſti? Superbia illius suis eam ornamentis exuit; tua animi demissio decorum tuorum origo exſtitit.

Qui potens est, ut magna tibi faceret, non respexit eximias naturæ dotes, aut generis splendorem, sed *humilitatem ancillæ suæ*.

Natura ita ferebat, ut DEUS, qui supra omnem modum exinanire se debuit, humanam carnem induendo, totus animi submissione caperetur.

Conueniens erat, ut talem eligeret matrem suam, quæ profunda sua demissione

maximam, quæ esse potest, dignitatem amplius mereretur. *Virginitate meruisti, humilitate concepisti.*

MARIA. Fili mi! in oculis DEI, & quidem magis, quam in oculis hominum, ille majori meritorum copia instructus est, qui iis sese destitutum esse credit, etiam dum, quum illis abundat.

Qui sunt, quos DEUS cum voluptate respicit in cælo, & in terra? (a) Nonne animæ submisit de se sentientes?

Ad quem autem respiciam, DEUS ipse pronunciat, nisi ad pauperculum, & contritum spiritu, & trementem sermones meos? (b)

DEUS longe se subducit ab iis, qui se extollunt; & ad illos accedit, qui se submittunt.

Superbia est causa illius penuriæ, qua multi christiani nominis laborant, donis gratiæ denudati.

Si in cognitione sui ipsorum studium suum locarent, hæc cognitio animi submissionem progigneret; & submissio ista eorum penuriæ mederetur, gratias illis uberes conciliando.

Sit

(a) Ps. 112. 5.

(b) Is. 66. 2.

Sit eor tuum omni fastu vacuum, fili mi! & DEUS illud donis suis replebit. Collige divitias fatendo, te ex te ipso omnino miserum esse.

Si submissee senseris, DEUS tua utetur opera ad gloriam suam. Iis confidit nominis sui gloriam, qui illam nec sibi vendicant, nec in ejus societatem cum DEO venire volunt.

Si a DEO gratiam quamdam recipis, cogita cum submissione, & grato animo, quam bonus Dominus sit DEUS tuus, qui minime fervorum suorum ita gratificetur.

Nihil tibi adscribe; neque bonum, quod possides, neque bonum, quod facis.

Tunc etiam, quando gratiis fidelissime respondes, recordare, te non esse fidelem, nisi per auxilium ipsius gratiæ, & DEUM esse, qui remunerando tuam fidelitatem, sua propria dona coronat.

Hæc tria altissime animo tuo imprime: DEUS est omnia, & ego sum nihilum; DEUS possidet omnia, nihil meum est, nisi miseria; DEUS potest omnia, & ego nihil possum sine ejus auxilio.

Tunc licet nihilum sis ex te ipso; licet nihil possideas, licet nihil possis ex te ipso, eris nihil minus aliquid in oculis DEI, qui suos tibi favores, & victoriam contra inimicos tuos impertiri gestiet,

CAPUT XIII.

Vera gloria est in christiana animi submissione.

Verba, quibus Angelus MARIAM adfactus est, non congruebant cum eo sensu, quem illa de se ipsa habebat.

Anima ejus *turbata est in sermone Angeli, & cogitabat, qualis esset ista salutatio.* (a) quasi timeret, ne qua iis rebus, quæ sub ejus oculis acciderant, subesset sensuum illusio, aut spiritus tentator laqueos illi tenderet.

Angelus illi dicebat: *Benedicta tu in mulieribus: cum vero se minimam omnium esse reputaret, stupebat, se ejusmodi laudis præconio ornari.*

Idem Angelus illi etiam indicabat, eam *invenisse gratiam apud DEUM* tam singularem ut si assensum daret, mater DEI efficeretur.

Tantum honoris fastigium quum animo cerneret, submittebat sese, & beatam se existimabat, si *ancilla Domini* haberetur.

O homo, qui gloriam ex imo pectore anhelas, adesto. MARIA te docet, ubi eam consequaris.

Vera,

(a) Luc. i. 29.

Vera, & solida gloria in eo consistit, ut minimus omnium tibi videaris. Hoc est ipsius DEI iudicium. Scriptum enim est: *qui minor est inter vos omnes, hic major est.*

Hæc magnitudo non modo solida, sed & segura est. Nemo quisquam eam tibi invidet, & nequidem cogitabit auferre.

Si minimus tibi esse videaris, fies maximus. Quam primum tibi persuaseris te ex te ipso neque esse, neque posse aliquid; hæc persuasio, te deprimendo, ad DEUM usque te evehet, quem supremum bonorum omnium auctorem esse agnosces.

Tum profecto in divina potentia confidere poteris tanto certius, quanto magis DEUS, quæ infirma sunt, corroborare gaudet.

Præterea animi submissio te liberabit a turpibus adsentationibus, & rebus indignis, ad quas ambitio & superbia inducit. An enim abjectius & vilius quid est homine, cui immoderata honorum cupiditas dominatur, aut qui immoderate plausus confectatur!

Illa submissio te superiorem reddet omni respectu humano, & vanis opinionibus hominum, quibus cum Apostolo respondebis: *Mihi autem pro minimo est, ut a vobis judicer; & verissime dices: qui autem iudicat me, Dominus est.* (a)

IIIa

Illa efficiet, ut cum æquabilitate animi honores mundi respicias, quia in eorum pompa & splendore illusionem, & vanitatem deprehendes.

Illa te eo perducet, ut te cum aliis non compares, sed omnes honore prosequaris, & non moleste feras tibi eos præferri seu altioris dignitatis gradu, seu nominis celebritate.

Animi submissio homini videtur res vilis, quia sensibus omnia metitur, & solum bonis sensus demulcentibus adficitur; est nihilominus in earum numero virtutum, quæ maxime sunt idoneæ ad altos & excelsos spiritus ingenerandos.

Omnes inter virtutes submissio est illa, quæ majus animi robur, & majorem cordis firmitatem indicat.

Verum super omnia hæc virtus tibi imprimet notas pulcherrimas similitudinis cum JESU DEO homine, qui est fons veræ excellentiæ, & germanæ gloriæ.

Numquam homo major est, ac gloriosior, quam quum ad divini exemplaris modum sese effingere satagit; & nos numquam propius accedimus, quam, quum animo submisso sumus, & ita demisse sentientes abjici & contemni amamus.

JESUS humiliavit semetipsum, & contemptum amavit; noverat enim, quanta inde de in Patrem suum cœlestem gloria redundaret.

Profecto eo tempore, quo se ipsum JESUS abjecit, Patris divini vox audita est: *Tu es filius meus dilectus, in te complacui mihi* (a) Alias cantarunt Angeli: *Gloria in excelsis Deo.* (b)

Si exemplo JESU submisit se, egerisque, DEI gloria procurabitur. Quid autem gloriosius esse potest, quam in DEI gloria proferenda operam locare?

Regina cœlorum, quum in te singulari prorsus ratione impletum sit illud oraculum: *Omnis, qui se humiliat, exaltabitur*; (c) quumque tanto magis exaltata sis, quanto submissius de te sensisti; impetra mihi gratias, quæ mihi sunt necessariae ad eradicandam stirpem superbiæ, quæ dominatur in me.

Heu! in hanc usque diem solum speciem quamdam externam submissionis animi præ me tuli, & simulavi hanc virtutem, ut opinionem mihi, & existimationem parerem apud homines, qui, quamcumque perversi sint, a superbis abhorrent.

Ah! impetra mihi sinceram animi submissionem, qua duce infirmitatis meæ penitus

(a) Luc. 3. 22.

(b) Luc. 2. 14.

(c) Luc. 18. 14.

tus conscius, tuo exemplo omnia ad DEUM referam, omnia a DEO expectem; ab illo totus dependeam; atque ita dignus efficiar, ut aliquo apud ipsum DEUM sim numero, qui unicus est fons omnis magnitudinis, & honoris.

C A P U T XIV.

Qui est submisso animo, fatagit ab oculis hominum abscondere dona, quæ DEO patent.

Angelus missus a Domino, MARIAM laudibus in cœlum extulit, illique matris DEI dignitatem indicavit. Sed nemo quisquam ex ore MARIAE percepit, quid illi Angelus aperuerit.

Non illa se umquam jactavit, nec quidquam egit extrinsecus, unde Mater Messiae esse dignosceretur. Gessit se externa specie, quasi e numero foeminarum vulgarium esset.

Utut tenero amore Josephum sponsum suum prosequeretur, & utut frequentes essent invicem colloctiones, altum tamen hac de re silentium tenuit.

Quando postea invisit Elizabetham, jam illam de hoc mysterio edoctam invenit;

occasione tamen ista, etsi maxime opportuna, uti noluit, ut quid amplius patefaceret.

MARIA omnem curam DEO reliquit, quando ipse vellet, manifestandi arcanum, quod sibi summæ gloriæ erat.

Eo omne suum studium retulit, ut constanter animi submissionem retineret.

Sic oportet abscondere ab oculis hominum id, quod sumus in oculis DEI, & id, quod ab ejus liberalitate recipimus.

Virtus recondita semper securo loco est. DEI solius est nos in apertam lucem educere.

Qui thesaurum publice portat in via, deprædari desiderat, effatum est B. Gregorii (a) colores vividissimi patente in aere hebetantur.

Martha dixit forori suæ: *Magister adest, & vocat te*: sed non palam: *Vocavit ororem suam silentio.* (b)

Animalis homo, semper cœcutiens, non æstimat, immo non percipit ea, quæ supra sensus sunt, & quæ sunt Spiritus DEI (c) de his sermonem inferre aliud non est, quam quidquid sanctum est, ejus risui, & dictariis exponere: *Stultitia enim est illi, & non potest intelligere.*

D

Spi-

(a) Hom. 11. in Ev.

(b) Joann. 11. 28.

(c) 1. Cor. 2. 14.

Spiritus DEI se communicat secreto, & vult, ut inter se & animam dilectam secreti fides servetur.

Vir de mille unus potest, & debet etiam spirituales animæ tuæ opes pervidere, ut te iis recte uti doceat. Hic alius non est, quam qui DEI locum in terris tenet, ut te dirigat in semita salutis, & perfectionis.

Quod ad alios attinet, erga eos in externis actionibus tuis te habe more hominum bene moratorum, & virtuti deditorum. Esto submissi animi, modestus adfabilis, semper æque facilis, & mitis; sed interna DEI dona illis non pateant.

Per te aliis credere liceat, te in vita interiore spiritus hospitem esse, & peregrinum, & alium te esse, quam sis; beata hæc fors est, quæ gratias tibi a DEO collatas in tuto collocat.

Vult DEUS, ut in viis ejus cum fervore progrediamur; id fiet, cum non exiguo progressu in virtute, si incedamus, ut dicitur, lanceo pede & sine strepitu.

Nonnullæ animæ, postquam singulares prorsus DEI favores receperunt, interierunt; quia donis his nimium delectati sunt, & vanam inde gloriam eamque passim coram aliis ostentarunt, quos latere debebant.

Si hæ animæ sensus sanctissimæ Virginis in animo suo aluissent, ille spiritus submissionis animi, quem semper divina illustratio comitatur, salubrem illis sui diffidentiam adspirasset, & pericula spiritus superbiæ detexisset.

Omnis in præcavendo solertia adhibenda est, ut ne in via spirituali circumveniamur; maxime omnium in viis inusitatis, & non vulgaribus.

Id, quod est liquor exquisitus, & totus cœlestis, potest tandem, si debita cautela absit, venenum evadere.

Constans docet experientia, animam interiori vitæ vere deditam, angi, & indigere omni suæ voluntatis ad divinam conformationem, quando DEUS permittit, ut quædam singularem gratiarum, quibus ornata est, publicam in lucem præfertur.

CAPUT XV.

De prudentia fidei.

MARIA cogitabat, qualis esset ista salutatio, (a) ait sacer scriptor, quando Angelus DEI nomine eam conveniebat: Cogitationes istæ ex animi submissione oriabantur; simul tamen ex fide ortum suum habebant.

Hæc *Virgo prudentissima* sciebat, Angelum tenebrarum sese transformare in Angelum lucis; fierique, ut spiritus falsitatis imitetur vocem spiritus veritatis.

Quare Angelum interrogat, & expectat responsum, veluti suspensa, an responsum congruat cum oraculis Prophetarum de Messia, & cum fundamentis religionis.

Postquam vero Angelus mysterium evoluit, non jam alia regula opus fuit, qua iudicium suum dirigeret, sed in verbis Angeli adquievit, quia DEUM ore Angeli loquentem agnovit.

Est quædam prudentia, quæ ducis instar servit ad obedientiam fidei præstandam; & quæ ne minimum quidem fidei adversatur.

Pru-

(a) Luc. I. 29.

Prudentia primum oculos aperire jubet, ut de revelatione divina certum te reddas, sed obedientia eos claudi vult, ut cœcā fidem adhibeas.

Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex DEO sunt, (a) scriptura monet. Absit, ut in materia Religionis, quidquid dici potest, id omne credam, nisi sit consentaneum iis, quæ DEUS locutus est, aut per semetipsum, aut per organum suum Ecclesiam, quæ est columna & firmamentum veritatis. (b)

DEUS ipse indicia nobis dedit, e quibus cognoscamus, quæcumque revelavit. At ubi de revelatione constat, *anathema sit etiam Angelus, si aliter evangelizet, præterquam evangelizatum est.*

Credo id omne, quod sancta me docet religio, quia nihil me docet, quod DEUS non revelavit. Et quid certius fingi potest, quam id sit, quod is locutus est, qui est ipsa veritas.

Æque fieri nequit, ut fallar; sicut fieri nequit, a DEO me falli, aut DEUM se ipsum fallere.

Insignis est hæc infania, credere aliquid a DEO esse revelatum sine gravibus funda-

D 3

men-

(a) 1. Joann. 4. 1.

(b) 1. Tim. 3. 15.

mentis. Domestica est hæc insania Ethnorum, quin multorum etiam Christiani nominis.

At credere quidpiam ut verbum DEI ex gravissimis rationibus, certissima est nota summæ, quæ esse potest, sapientiæ.

Qui firma fide credit veritates, quas DEUS revelavit, ipsius adeo DEI infallibilitatis se participem facit.

Examen in materia religionis eo animo institutum, quo illud MARIA instituit, ad id confert, ut fidem inconcussam reddat.

At non desunt, qui hoc examen eo consilio suscipiunt, ut errores, queis delectantur, magis foveant, non autem ut addiscant id, quod debent credere, & in quod toto pectore ferri deberent.

Non is eorum finis est, ut veritatem deprehendant, eique adhæreant, sed ut inveniant, si possint, rationes dubitandi de veritatibus, quas concoquere nequeunt.

Non id agunt in inquirendo, ut regulas securas investigent cognoscendi id, quod credendum, & moribus exprimendum est; sed eo collimant, ut in vitiis sine internis conscientiae angoribus vivere queant.

Fabricam moliuntur impiorum dogmatum non pauci, queis fides molestiam parit.

In suspicionem non venit fides, nisi quum incipit molesta accidere.

Sanctitas præceptorum fidei multo magis incredulos contra religionem incitat, quam obscuritas mysteriorum

Neceffe est, aut cupiditatibus malis nuncium mittere, aut sine intermissione angores, & metus perferre. Hinc animum inducunt ad nihil credendum, aut certe ad omnia in dubium revocanda, præterquam errores suos horribiles, in quæ vitam ducunt.

C A P U T XVI.

De obedientia fidei præstanda.

Quando MARIA certior facta est, DEUM esse, qui voce Angeli loqueretur, firmiter credidit, omnia, quæ Angelus ei indicavit, implenda esse; idque credidit, quin ultra inquireret, & comprehendere vellet.

Non petiit signum, ut Rex Achaz; non dubitavit, ut Zacharias; non jam dixit: *quomodo fiet istud?* quomodo Filius, cujus Mater futura sum, *salvum faciet populum suum a peccatis eorum* (a) *quomodo regnabit in æternum?* (b) Nullam ejusmodi difficultatem sibi proponi Angelus audivit,

D 4

Nc

(a) Matth. I. 21.

(b) Luc. I. 32.

Ne vestigium quidem se offert talium quæstionum taliumque curiositatum, quæ sunt propriæ imbecillium animarum. Illico intelligentiam subjecit in obsequium fidei.

Ejus exemplo te submitte, o anima mea! rationem tuam subjiciendo veritatibus, quæ intelligentiam tuam transcendunt.

Ne studium ponas in comprehendendis mysteriis, quæ fides tibi credenda proponit. Si tu ea comprehenderes, mysteria esse desinerent. Satis est, te nosse, ea vera esse.

Et profecto non potes non esse persuasus de eorum veritate, si attendas fidem, quæ eas te docet, cum omnibus suis notis, quæ totum terrarum orbem ad eam amplectendam attraxerunt.

Comprehendi nequeunt hæc mysteria, id fateor; at fides meritum suum amitteret, si ratio humana adsequi ea posset. *Beati, qui non viderunt, & crediderunt.* (a)

Quidquid in natura est, inde ab astris usque ad minimum florem, tibi est mysterium in hac rerum universitate. Hæc mysteria naturalia non comprehendis; tune ergo ad mysteria DEI comprehendenda adspires?

Clare & distincte intueri cupimus res divinas, dum interim non aliter, quam imperfecte res terrenas percipimus.

Non

(a) Joann. 20. 29.

Non licet mancas humanæ mentis cognitiones conferre cum potentia, & operibus supremi Domini, qui infinitus est, & comprehendendi nequit.

Num DEUS esset id, quod est, si mentis nostræ perspicacia in abyssum divinitatis penetrare possemus.

Credere id, quod oculis non cernimus, credere id, quod ratio non comprehendit, est solemnis professio obedientiæ, quæ veritati supremæ debetur.

O DEUS meus! nolo meis intelligentiæ viribus de rebus judicium ferre; sed tuo superno adjutus lumine, quod fides mihi impertitur.

Tu non modo petis a me cordis obsequium, sed & obsequium rationis, quod tibi per fidem defertur.

Spero fore, ut ad cœlum perveniam, ubi reducto velo detegentur omnia. Atqui ne in cœlo quidem integre umquam comprehendam vel perfectiones, vel operationes tuas, quia tu semper eris is, qui nullis terminis circumscriptus es, & ego semper ero certis finibus conclusus.

Credo Domine! adjuva incredulitatem meam. (a) *Adauge mihi fidem.* (b)

D 5

Tu

(a) Marc. 9. 23.

(b) Luc. 17. 5.

Tu mihi denegare non poteris donum fidei, quod est principium donorum omnium, si id a te petam, ut oportet.

Hanc a te fidem peto per patrocinium illius virginis, quæ propter submissionem, & meritum fidei audire promerita est. *Beata, quæ credidisti, quoniam perficientur omnia, quæ dicta sunt tibi a Domino.*

Da mihi fidem vivam, & universalem, quæ de nulla veritate dubitet, & quæ nihil quidquam excipiat. Dubitare non est credere; & vel unicum christianæ doctrinæ caput discernere, perinde est, ac omnia dogmata rejicere.

Da mihi fidem charitate animatam, ut vivam convenienter veritatibus, quas fides docet.

Non peto a te gratiam miraculorum, quæ per fidem Sancti tui patrarunt; sed hanc a te fidem impense flagito, quæ illos inter Sanctos retulit.

C A P U T XVII.

De sancto desiderio, quo flagrare debet anima recipiendi JESUM in convivio cœlesti.

MARIA. Fili mi! mysterium, quod considerandum suscepisti, eas adhuc cogitationes tibi suggerere potest, ad quas animum non advertis.

Servus. Fave, o Regina cœlorum! & ipsa me doce. *Loquere Domina, quia audit servus tuus.*

MARIA. Priusquam Angelus ad me inviseret, sæpenumero cœlum etiam atque etiam obtestata sum exemplo justorum Israel; & dixi: *Rorate cœli desuper, & nubes pluant justum*, (a) qui solus justus est. At ne in mentem quidem venit, me fore eam Virginem, quæ servatorem suum in lucem editura esset.

Quando certior facta sum, me esse electam DEI Matrem, tam magnæ, tamque sublimis dignitatis consideratio maximam animi submissionem excitavit. O fili mi, quibus tum religionis sensibus cor meum redundavit; quantis gaudiis perfusa sum, excipiendo DEUM meum in sinu meo!

Idem

(a) If. 45. 8.

Idem ipse DEUS, qui ex infinita sua bonitate mihi se intime univit, humanam naturam induens, se tecum fili mi! conjungere desiderat in Mensa Eucharistica. Sed tu exiguum fervorem adfers ad eum recipiendum.

Non admitte speciosos titulos, quos suggerit ignavia, & falsa quædam animi demissio, ut te sancto huic convivio subducas.

Tu causam timoris, & reverentiæ prætexis. Verum timor & reverentia subjici debent amor, & eo solum servire, ut amor alacrior reddatur.

Se subtrahere ab epulo divino ex vano obtentu reverentiæ, aliud non est, quam JESUM fraudare desiderio, quo tecum versari cupit,

Hoc suum desiderium tibi testatus est, quando dixit: *Deliciæ meæ esse cum filiis hominum.* (a)

Errata tua, ais, sunt nimis frequentia, ut sæpenumero ad sumendum Sanctum Sanctorum accedas. Verum fili mi! utcumque fragilis sit anima, si sese emendari omni opera enitatur, JESUS semper cum gaudio ad eam invisit.

Iterum ais, te abstinere a pane Eucharistico, quia te indignum reputas. Ah, dicito

(a) Prov. 8. 31,

cito potius: adnitar, ut, quantum in me est, dape cœlesti dignum me reddam, ut particeps fiam gratiarum, quas JESUS confert piis animabus, quæ se cum illo per sacram synaxim conjungunt.

Non alia de causa rarius sumis panem divinum, quam quia horres incommodum subire, & tibi vim inferre, teque in officio continere.

Metus quidem ferventioris vitæ te abstrahit. Merito enim fervor exigitur, ut ad frequentioremem Eucharistiæ usum admittaris.

Conquereris de imbecillitate, & infirmitatibus animæ tuæ. Igitur utere efficaci medicamento, quod tibi *Panis vitæ* offert.

JESUS in suo Evangelio vocat ad divinum suum convivium pauperes, ac debiles & cœcos, & claudos. (a)

Ne dubita, novit misérias tuas; & tibi offert in sacrosancto suo Corpore alimentum maxime idoneum ad te sublevandum & roborandum.

Exoptanda quidem tibi est numeris suis absoluta sanctitas, ut sacro convivio fruaris; sed eam JESUS non exigit.

Si hæc necessaria foret, irritæ essent omnes illius invitationes, & quam paucissimi ad divinum epulum admitterentur.

De-

(a) Luc. 14. 21.

Defendere, talem sanctitatem esse necessariam, aliud non est, quam exigere id tamquam præparationem ad cibum Eucharisticum, quod ejus fructus esse debet.

Adfer ad sacram mensam confessionem egestatis sinceram tuæ; adfer imprimis magnam cordis munditiem, aut certe generosum propositum adnitendi, ut eam consequaris. Tum confide te idoneum divinæ mensæ convivium fore.

Memineris quoque, sumtum panem Eucharisticum semper aliquid fructus in animam producere.

Si vigilantia tua & fidelitate ad eum statum perveneris, qui a te exigitur, ut frequenter ad divinum convivium admittaris, in via christianæ perfectionis magnos te progressus fecisse scias.

Anima, quæ gemit, nec dum adesse tempus præsentia JESU in cœlis fruendi, in deliciis numerat, quotiescunque fieri potest, per sacram synaxim divino hospite frui in terris.

C A P U T XVIII.

De sensibus, quibus anima perfundi debet, quando JESUM suscipit in mensa Eucharistica.

MARIA. Fili mi! quando JESUM recepisti in sacra mensa, & is sedem figit in corde tuo, imitare sensus, quibus ego gavisa sum, quando eum sinu meo gestavi.

Servus. O MARIA! mens humana adsequi nequit; nulla lingua dicere valet; sed DEUS solus novit, qui fuerint tunc sensus tui, qui exultantis gaudio animi motus.

Fides, submissio, divinæ gloriæ ardor, gratus animus, charitas, virtutes omnes mutuo certabant, spatio novem mensium, quo verbum divinum castissimis tuis præcordiis continebatur.

MARIA. Fili mi! si probe agnosceres pretium gratiæ, quam JESUS tibi impertitur, dum se ipsum tibi dat in Eucharistia, sique scires, quo studio erga te feratur, an non illi totus adficereris?

Creator venit ad opus manuum suarum! Rex gloriæ ad pauperem, & egenum! consolator cœlestis ad animam adflictam! Is, qui est sanctitas ipsa, ad hominem, qui non est, nisi peccatum,

Submitte te quam profundissime coram illo, suspice, & exalta bonitatem illius, quæ omnem tuam intelligendi vim infinities excedit.

Detestare præterita ingrati animi vitia, implora in futurum ejus præsidium, & sponde illi fidelitatem æternam.

Indulge castis gestientis animi lætitiis. Ora Angelos, & sanctos omnes, ut pro te eas JESU gratias agant, quæ, si fieri posset, beneficii magnitudinem adæquent.

Excita desiderium, ut DEUS tam amabilis & bonus ametur, & laudetur in terris, sicut in coelis honoratur.

Aperi cor tuum, illudque igne divini amoris accende, ac desidera, hoc sancto igne consumi.

Offer illi in testificationem grati animi pro acceptis beneficiis, & in supplementum pietatis tuæ pios animarum sanctarum sensus, quos illi plenos pietatis, & amoris alunt in panis eucharistici sumptione.

Ante omnia offer illi sensus eos, quibus ope gratiæ supernæ ipsa perfusa fuit, dum se mihi factus homo intime univit.

Recole virtutes, quarum luculenta exempla JESUS ipse in Eucharistia tibi præbet, speciatim submissionis animi, & pete gratiam ejus in te exprimendæ.

In hoc sacramento non solum divinitas, sed ipsa adeo humanitas est abscondita. JESUS solummodo fidei oculis patet. Peto gratiam amandi vitam absconditam, & abjectam, fugiendi splendores externos, & honores, atque exercendi actiones ita, ut nec videri, nec æstimari desideres.

In hoc sacramento, prohi dolor! JESUS a multis despiciatui habetur; aliorum frigent corda, & exiguo illius, majore mundi, maximo sui ipsorum amore flagrant. Disce inde injurias, & contradictiones pati, hancque gratiam efflagita.

Vides, fili mi! quos sensus divino in convivio concipere, & quos tota illa die, qua dape divina optato pastus es, fovere debeas.

CAPUT XIX.

De ariditate, quam experiuntur multi in exercitiis pietatis, & ipsa sumtione panis eucharistici.

Servus. Gratias tibi ago pro doctrina, quam mihi benevole tradidisti, o Virgo, quæ es secundum JESUM refugium, & consilium meum.

Verum o sancta Virgo! sæpenumero ipso sacri convivii tempore anima mea ardescit, & cor meum friget, etsi diligentiam adhibeam, ut eos in me sensus excitem, quos sumtio Corporis & sanguinis Domini inspirat.

O me miserum! qui particeps fieri nequeo ejus teneri amoris, earum dulcedinum, quæ sensu percipiuntur, & quibus tu fruita es, quando gestasti JESUM in sinu tuo, quasque piæ animæ in mensa eucharistica experiuntur.

MARIA. Fili mi! quando in sumtione panis cœlestis aridum te totum, & sine sensu pietatis advertis, te ipsum submitte, & agnosce in hunc te statum incidisse ob multas negligentias tuas; perfer eum patienter in satisfactionem erratorum tuorum; sed ne animo cadas.

Si causa subest, cur credas hunc derelictionis statum esse poenam quamdam, emenda te. Si vero non est, nisi periclitatio virtutis tuæ, meritorum inde segetem collige consensione voluntatis tuæ cum divina.

Fructus sacrae Eucharistiæ non semper & necessario sunt internæ dulcedines ex sumptione perceptæ, sed genuinus fructus est constantia in muneris sui partibus omnibus exequendis.

Fieri potest, ut quis sincere, ac integre se divino obsequio dedat, nullum tamen voluptatis sensum in rerum divinarum exercitiis experiatur.

Non paucæ animæ, quæ cum fervore in via perfectionis progrediuntur, tentantur ariditatibus in pietatis operibus, & tum etiam, quum ad sacram synaxim accedunt.

Suavitates animi, quæ sensibus percipiuntur, minime sunt necessariae. Sine his virtus consistit. Immo nonnunquam metuumdum est, ne anima iis nimis adficiatur.

Divinus sponsus non ignorat, quid animabus sponis suis conveniat. Aliquibus dulcedines, & consolationes internas largitur, quas aliis denegat iis de causis, quas venerari oportet, quin eas scrutari studeamus.

Si una ex parte anima focors liberalitatem JESU sibi polliceri nequit; altera ex parte anima fidelis, & fervens ægre ferre

non debet, si occasionem nanciscatur JESU suo probandi amorem suum, eique propter se ipsum, non propter dona sua serviendi.

Noli credere, te a DEO derelinqui, quando non aliud, quam fastidium ac tædium in ejus obsequiis experiris; sed tum constans esto, & id omne præsta, ut illi placeas, quod præstares, si in ejus servitio sanctis deliciis redundares.

Magis per fidem, quam per sensum, fili mi! accede ad DEUM tuum. Illi in omnibus placere stude. Si id consequaris, ad eam felicitatem pervenisti, ad quam Sancti adspirarunt, quamque etiam obtinuerunt.

Status ariditatis est maxime idoneus ad te sanctum efficiendum, si eo uti scias, & DEI consiliis respondeas.

Hoc autem est DEI consilium, dum te interna dulcedine privat, ut eo te redigat, ne quæras te ipsum, & illius te voluntati accommodes, atque inde utilitatem, & meritum reportes.

Servus. Indignum me cœlestibus solatiis agnosco, o Virgo sancta! meque penitus subjicio nutui & voluntati divini Magistri, tam in privatione omnis solatii, quam omnibus aliis in rebus.

Si me pro sua bonitate in numerum earum animarum referat, quibus perceptibilem rerum divinarum gustum confert, laudetur

nomen ejus; sed & laudetur, si mihi denegat.

Non aliud peto a JESU solatium, quam ut illi constanter adhæream.

Quam maxime beatum me esse existimo, si totum cor meum cordi JESU mei offerre, eique omnia solatia immolare queam, & ita officii mei partes expleam, ut aliud gaudium non habeam, quam id, quod ea cogitatio parit: quidquid ago, DEI amore ago, cui uni placere volo.

C A P U T XX.

De fructu, qui ex Eucharistia percipitur ad vitæ rationem instituendam.

Servus. Mater sancti amoris! tu tota fuisti sancta inde a primo momento vitæ tuæ. Quantis vero incrementis aucta est sanctitas tua, postquam verbum divinum castissimo tuo sinu excepisti?

Præsentia JESU in te novem mensium spatio eas tibi sanctitatis accessiones attulit, quæ tota vita perdurarunt.

Vel cogitatio tam insignis favoris, quem DEUS tibi præstitit, te usque ad supremum spiritum sancte sollicitam tenuit, ut modos

invenires, & quasque occasiones arripere illi gratum tuum animum testificandi.

MARIA. Exemplum meum pudore te suffundit fili mi! Tu recipis sacra in mensa DEUM omnis sanctitatis, & tamen, quantum abest, ut sanctus sis

Vel unica sacra refectio sufficeret ad excitandum in te fervorem sanctorum; & post tot tamen sacras refectioes in languore tuo persistis.

Tu semper parcus es erga JESUM, qui erga te summopere liberalis est.

Præsentia quidem illius, dum eo frueris, stimulos tibi subjicit ad virtutes exercendas. Tu ipse promissa illi facis; verum & promissa, & stimuli celeriter evanescunt.

Hunc ne modum teneres erga virum principem, qui ad te invisendo sua te præsentia honoraret?

Quando quis tangitur benefactis amici, ah! quam alacer est ad gratum animum exhibendum. Amor semper inquietus est, donec modum inveniat, gratum se præstandi.

Tunc negligas, fili mi! illas virtutum exercendarum occasiones, quibus sancti usi sunt, post sacram synaxim, ut JEU suo testarentur, quanti facerent gratiam, quam in Eucharistia receperunt?

Ante omnia postulat, ut animi tui motibus & adfectionibus invigiles, ita, ut nec unica sit adfectio, quæ in eum non tendat.

Si tibi ipsi cum sollicitudine invigiles post sumtam sacram synaxim, permanebit is pietatis fervor, quem accumbendo mensæ cœlesti habuisti.

Hæc vigilantia post quamvis sacram synaxim optima est dispositio, quæ ad recipiendum iterum Christi corpus adferri potest.

Servus. O Virgo! omnis virtutis exemplar, cerne me ante pedes tuos pudore suffusum, quem languor meus, & ingratus animus incutit.

Ora JESUM, ut numquam subeat præcordia mea, nisi animi mei motus dirigat, & omnes meas adfectiones ad se convertat.

Ora, ut auferat a me cor hoc vitiorum, divino hospite tantopere indignum, & *creet in me cor novum.* Ora, ut det mihi cor secundum cor tuum, id est, cor fervens, liberale, tenerum, & ardens amore JESU, ut cor ejus ardet amore nostri.

CAPUT XXI.

Servus. Non absque consilio factum est, o Virgo virginum ferventissima! ut tuam Nazarethanam solitudinem relinqueres, & in publicum prodires. Spiritus charitatis animos tibi addidit.

O beatos colles, quæis vestigia pedum tuorum impressisti! o montana Judeæ lætitia exultate!

O digna Mater DEI, qui totus charitas est! vix ab Angelo edocta es, Elizabetham cognatam tuam DEI munere uterum gestare, jam in pedes te dedisti, ut eam inviseres.

Exsurgens abiisti in Montana cum festinatione, ait sacer scriptor. (a) Nescit tarda molimina spiritus sancti gratia.

Montium juga, quæ superare oportuit, te minime retardarunt. Nempe charitas partes suas exsequitur magno & generoso animo.

Tu deferis tantisper solitudinis tuæ delicias. Sunt nempe sua charitati jura, quibus cedere debent omnes piæ deliciæ.

Charitas tua non erat charitas transitoria. Tu mansisti cum Elizabetha *quasi mensibus tribus*, ut illi curas tuas, & sollicitudines impenderes.

Quos

(a) Luc. 1. 39.

Quos non beatos fructus sanctitatis hæc ex charitate suscepta visitatio produxit? *Repleta est spiritu sancto Elizabeth; & Joannes exsultavit in utero ejus, ac gratia donatus est.* (a)

Elizabeth, & conjux ejus vitam agebant in virtutum exercitatione; sed exemplo tuo eas perfectiori modo exercere didicerunt.

MARIA. Si DEUM amas, fili mi! proximum ames, necesse est, pro quo de cælo descendit, homo factus est, & vitam suam in crucis ligno obtulit.

Non satis esse judica charitatis sensu quodam tangi. Charitas tua operibus comprobetur. O quot sunt afflicti, qui verborum tuorum solatio indigent! quot sunt infelices, qui ope tua recreari cupiunt!

DEI consilio fit, ut magnus sit in terris miserorum numerus, ut illi quidem patientia sua sancti evadunt; tu vero charitatem illis exhibendo. Promte succurre, si promte succurrere potes. Cunctatione semper meritum charitatis imminuitur.

Charitas tua liberalis sit; & quantum facultates tuæ patiuntur, largiter tribue.

Qui parcus est in obsequiis, quæ proximo exhiberi possunt, eludit officia charitatis, nedum implet.

E 5

Si

(a) Luc. i. 41.

Si per te ipsum proximo obsequium præstare non vales, tuam apud alios operam interpone. Certe DEI bonitatem pro illis deprecare.

Non respice in proximo hominem, sed DEUM ipsum. Hac ratione, quisquis sit, qui opem tuam efflagitat, ei succurrere non gravaberis; neque enim DEO quidquam negare voles.

Qui benefacere hominibus recusat, nisi secundum eorum merita, & gratas dotes, raro admodum beneficii quidquam conferet.

Ama, fili mi! opera charitatis, quæ magno constant. Exerce lubens charitatem cum amoris proprii detrimento.

DEUS ipse te docet exemplo suo benefacere omnibus hominibus, etiam maxime ingratis.

Date, & dabitur vobis, (a) Christi effatum est. Da opes terrenas, & DEUS tibi dabit æternas.

Adsis proximo consiliis tuis, ut dubius ac fluctuans confirmetur; & DEUS tibi ad-erit, ut ab angustiis tuis libereris.

Verba solatii plena adflictis adhibe, & DEUS totius consolationis (b) gratia sua te sustentabit in adflictionibus tuis.

CA-

(a) Luc. 6. 38.

(b) 2. Cor. 1. 3.

C A P U T XXII.

De magnitudine DEI.

Audi, o anima mea! audi MARIAM, quæ sancto quodam amoris impetu acta, DEI sui magnitudinem prædicat.

Concipe sensus cos, quos illa corde suo fovit. Junge laudes tuas præconiis virginæ Matris.

Magnificat, inquit, *anima mea Dominum.* — *Quia fecit mihi magna, qui potens est, & sanctum nomen ejus;* (a) cui omnia totius mundi obsequia debentur.

Ille est, qui facere consuevit *potentiam in brachio suo*, & qui dispergit *superbos mente cordis sui*, eorum consilia evertendo; qui deponit *potentes de sede*, & exaltat *humiles*; qui *esuriētes implet bonis*, & *divites dimittit inanes*.

O DEUS meus! cui propria est omnis gloria, & laus, nisi soli tibi?

Excellentia humana terminis est circumscripta, immo commodata solum; caduca est; ab humano dependet judicio, & sæpe commentitia est, ac falsa.

Tu solus *magnus Dominus*, & *laudabilis nimis*: & *magnitudinis tuæ non est finis.*

(a) Luc. i. 46. 49.

nis. (a) Tu eam a te ipso habes. Quæcumque alia magnitudo fasces tibi submittere debet.

Magnitudo Regum cum vita eorum definit. *Periit memoria eorum cum sonitu: & Dominus in æternum permanet.* (b)

Tu firmasti *thronum tuum* Domine! gloria tua neque limitibus universi mundi, neque finibus temporis coarctari potest.

Quid est, quo gloriari homines queant? Tuum est, quidquid habent; quidquid potentiae, vel opum obtinent. Nihil quidquam sine te efficere possunt; tu vero sine illis cuncta operari vales.

Tu solus per te ipsum magnus es. Non adjumentum externum est necessarium ad imperia voluntatis tuæ exequenda. Velle, & perficere perinde est, & penitus tuum,

In te ipso totum id est, & quidem sine limite, & sine imperfectione, quidquid perfectionis inesse potest rebus creatis, quæ seu sensibus percipiuntur, seu a sensibus remouentur.

In te est cumulus perfectionum omnium, quæcumque esse possunt, per naturam tuam, & modo tibi soli proprio; quia tu solus es, & omnia a te promanant.

Prin-

(a) Pf. 144. 3.

(b) Pf. 9. 7

Principes terræ non alio titulo merentur obsequia nostra, nisi quia magnitudinis tuæ imaginem gerunt, & quia tu illis partem potentiæ tuæ conferre voluisti. Ceterum quid illi sunt coram te? *pulvis & cinis*, ut reliqui homines omnes.

Quam omnis magnitudo terrena evanescit, & disparet, si tibi comparetur! Non est vera magnitudo, nisi illa, quæ nec incrementum, nec diminutionem recipere potest.

Domine Deus virtutum, quis similis tibi?

(a) Tu solus dignus es, quem cœli & terra religiosa adoratione prosequuntur, quia tu solus es **DEUS** magnus; **DEUS** semper magnus; **DEUS** magnus in omnibus, & per omnia.

Magnus es in omnibus operibus tuis, uti in minimis, ita & in maxime admirandis; ut in floribus campi, ita & in stellis firmamenti.

Magnus es in sapientia, in potentia, in iustitia, in bonitate. O magne **DEUS**! quis umquam verbis exprimat, ut par est, magnitudinem tuam?

Confiteor imbecillitatem meam. Hæc confessio tibi maximæ gloriæ cedit. Tum honos infinitæ tuæ magnitudini exhibetur, quum palam profiteamur, nos eam nullis laudibus

dibus, nullis verbis propriis, & significantibus consequi posse.

C A P U T XXIII.

De misericordia DEI.

Quam gestio omni lætitia, o MARIA, dum te misericordias Domini celebrantem audio, eadem verborum efficacia, qua ejus magnitudinem celebras. Quam excelsum de miserante DEO opinionem concipio!

Si tecum omnem antiquitatem repeto, verbis tuis exclamare cogor: *Misericordia ejus a progenie in progenies timentibus eum.* (a)

Si vindictam summit de peccatoribus in ira sua, si poenas illis etiam gravissimas infligit, id tum denique facit, postquam nihil non egit, ut benefactis suis eos ad frugem reduceret, sibique devinceret.

Ingratus animus, & perfidia populi sui fontem bonitatis divinæ exhaurire non poterant. Semper illis sinus misericordiæ ea, quæ Patris esse potest, teneritudine patuit.

Promisit Abrahæ & posteris ejus futurum humani generis liberatorem. Tantum abest, ut promissis non staret, ut in ipsis

po-

(a) Luc. I. 50.

potius majoribus causis quæreret beneficia conferendi posteris, quibus erant indigni.

Advenit tandem hic liberator. Homines non potuerunt non agnoscere amorem, quo in eos ferebatur.

Manum adjutricem porrexit miseris omnibus. Peccatores non modo a benefactis ejus non exclusi, sed etiam præ cæteris ab ipso quæsi fuere.

Cum dolore, eoque maximo cordis sui accidit, ut se cerneret repulsam ferre ab ingratissimis, qui fallacem libertatem summæ illi felicitati prætulērunt, qua in numerum servorum illius, & amicorum adlegerentur.

Accessit ad cumulum operum suæ charitatis inexplebilis, mors acerbissima, quam in ligno crucis ita pertulit, ut ultimam etiam sanguinis guttam profunderet.

Spectarunt homines hanc charitatem, & adhuc eam considerant, quin eorum corda commoveantur. Fulmen tamen, quod eos perdere debuerat, nondum in ipsos conjectum est. Misericordia ejus, & vox sanguinis profusi illis patrocinantur.

Ego ipse, o Virgo sancta! luculentum sum argumentum ejus patientiæ, qua peccatorem poenitentem præstolatur, & ejus facilitatis, qua redeuntem recipit.

Ego sum ovis errabunda, quam hic divinus Pastor ad ovile reportavit. In suo
ipse

ipse me humeros sustulit, veluti timeret (si ita dicere licet) ne nimium redeundo defatigarer.

Anne oblivioni dare potero diem illum, quo Pater tenerrimus me revertentem suum prodigum filium amplexu suo dignatus est, quo me lacrymis suis perfudit, quo me pectori suo adpressit?

O quam bonus est DEUS! quamprimum cernit *cor siucere contritum & humiliatum*, iudicem exuit, & Patris viscera induit.

O Virgo, o Mater DEI misericordiarum! Tu gratiam poenitenti mihi impetrasti, impetra etiam gratiam perseverandi.

Tu nosti instabilitatem meam toto vitæ meæ curriculo, & fluctuationem in propositis bonis. En novis desideriis sanctioris vitæ exardescit cor meum; tu ea conserva, corrobora, & præsidio tuo perfice, ut exsequar, quæ enasci in me desideria sentio.

Non minor est tua erga me charitas, quam mea sit erga te fiducia. An inimicus salutis meæ plus conferre poterit ad me perdendum, quam tu possis ad me servandum?

O benignissima, & matrum omnium amabilissima! impetra filio tuo vehementissimum dolorem de culpis præteritis; impetra absolutissimum & integerrimum pro præsentis tempore obsequium; impetra inconcussam

per

per reliquam vitam firmitatem, & erit, ut cantem in cœlis *in æternam misericordias Domini*, & beneficia tua.

C A P U T XXIV.

De grato animo, qui DEO pro beneficiis suis exhibendus est.

O DEUS optime, maxime! qui me tot, tantisque gratiis, seu terrenis seu cœlestibus inde ab ortu meo cumulasti, offero tibi in grati animi testificationem omnes illos sensus gratæ voluntatis, quos MARIA tum in omni sua vita, tum præcipue in domo Zachariæ, & Elizabethæ patefecit.

Elizabetha MARIAM laudibus optime meritis ornavit. At MARIA se beneficio adfectam negligi, & laudem omnem in eum, qui benefecit, transferri voluit.

Id unum MARIÆ erat in votis, ut omnes res creatæ se cum illa conjungerent ad gratias tibi, o DEUS meus! agendas pro beneficiis in eam collatis.

Eatenus solum se beatam dicebat, quatenus is, *qui potens est, respexit humilitatem ancillæ suæ*; (a) ut inde elucesceret, quam magnus, quamque misericors sit DEUS.

F

Heu!

(a) Luc. i. 48.

Heu! quam alius sum ego, o Domine! tantum abest, ut post tot amoris signa, quæ mihi exhibuisti, similes sensus in corde moveam, ut etiam plane ingratus sim.

A te bona accepi, & ea in acceptis hominibus fero. E sententia succedunt consilia mea, & ego industriæ meæ id adtribuo.

Imprimis quando agitur de æterna salute, quis sum ex me ipso, & quid possum per me ipsum! & tamen ne cogito quidem de agendis gratiis pro auxiliis, quæ mihi impertiris, ut gravissimum hoc negotium bene, ac feliciter eveniat.

Siquid est in me, quod gratum tibi acceptumque est, tibi soli id debeo; neque sine te illud conservare queo.

Libere quidem gratiis tuis respondeo; sed id ipsum pro me novum est incitamentum grati animi, quia neque volo, neque facio bonum nisi te auxiliante.

Quanta est miseria & infirmitas animæ meæ? si tua gratia me deserat, quid mecum fiet? in quos lamentabiles errores meæ me effrenes propensiones deducunt?

Non aliud mihi superest perfugium, quam ut penitus agnoscam fragilitatem meam, & gratum me præstem pro auxiliis gratiæ, quibus tua me misericordia sustentat.

O DEUS meus! ne sine, ut perfidia mea indignum me reddat beneficiis tuis, &
ne

ne ingratus animus oblivionem eorum inducat.

Nihil æquæ jucundum tibi est, quam benefacere; & nullum etiam vitium æque retardat cursum misericordiarum tuarum, quam ingrati animi vitium.

Centes meritis sum privari operibus misericordiæ tuæ; at tu multitudine benefactorum cor meum tibi penitus devincire voluisti.

O magne DEUS! jam gratiis tuis non amplius impedimentum objiciam. Totus jam tuus ero. Quemadmodum non vivo, nisi pro te, ita nec vivere volo, nisi pro te.

Effice per gratiam tuam, ut sicut indigentia meæ, & misericordiæ tuæ semper permanent, ita & vita mea omnis in implorando tuo auxilio, & in agendis tibi gratiis perseveret.

CAPUT XXV.

De congressibus amicorum in vita civili.

Exemplum **MARIÆ** cognatam suam **Eli-**
zabeth visentis, regulæ instar servire de-
beret, ad quam familiares vitæ civilis con-
gressus exigerentur.

Etsi Mater **DEI** esset, pro sua tamen
animi demissione non expectabat, dum **Eli-**
zabetha eam prior conveniret. Quo facto
condemnat vana illa studia honoris, & ordinis
ambitiosorum hominum, qui de potiore lo-
co, & gradu contendere non desinunt.

Quæ vero causa **MARIAM** impulit ad
salutationis officium obeundum? profecto non
alia, quam fervor religionis.

Curiositas, vanitas, amor proprius ple-
rumque familiarium inter homines congres-
sum causa existunt. Longe id absuit a
Virgine integerrima. Sanctissimi erant fines,
ob quos salutationis officium suscepit.

Homines virtutis studiosi in familiari-
bus congressibus, quos decori ratio mundi
judicio exigit, ex motivo virtutis agere con-
sueverunt.

Pietas, charitas, gloria **DEI** gressus
MARIÆ dirigunt. Ad eam domum pro-
perat,

perat, quæ cultui DEI, & amorì dedita est. Invisit ad cognatam suam, ut felicitati ejus congratuletur; didicerat enim ab Angelo, DEI munere factum, *ut conciperet filium in senectute sua.* (a).

Ad illam ergo se confert eo consilio, ut ei utilis esse possit, & sanctæ conjunctionis vinculum arctius adstringat.

Pietas non prohibet, quo minus vitæ civilis officia impleamus, sed iisdem, dum implentur sanctitatem quamdam per fines homine christiano dignos adspersit.

Ut pietas intenta est in omnem boni occasionem, ita quantum fieri potest, omne inutile consortium, & congressus vanos, ac solius oblectationis causa susceptos devitat.

Congressus, quos probi homines colunt, sunt ejusmodi, ut & virtutum exempla ab aliis sumere, & ipsi etiam præbere illis queant.

Omnis alius congressus eos non delectat. Virtus virtutem amat, & boni cum bonis congregantur. Alii congressus fastidium illis pariunt; ægre ferimus nos eo privari, quod unice nos delectat.

Qui vitæ sanctitatem sectantur, ad DEI gloriam, ad aliorum utilitatem, ad propriam suam perfectionem dirigere student

F 3

actio-

(a) Luc. i. 36.

actiones etiam eas, quæ de se nec boni, nec mali rationem habent.

Si horum exempla sequeremur, etsi mutuos familiares congressus hoc fine institueremus, quantus fructus in nos redundaret ex tali civili commercio, quod inter socialis vitæ officia refertur?

Mille delectationibus innocentibus adflueremus, quæ mundi amatoribus penitus ignota sunt. Ita nos mutuo ad virtutum studium inflammaremus.

Domum repeteremus non vacuo corde, quales ab his futilibus confabulationibus redire solemus, sed sincero repleti gaudio, quod proprium est bonorum.

Defigite o animæ christianæ! defigite frequenter oculos in illam imaginem, quæ vobis imitanda proponitur. *MARIÆ* exemplo ex solitudine vestra raro egrediamini, & ne jungite amicitias, nisi cum iis, qui virtutis sunt studiosi.

MARIÆ exemplo nolite aliud quære, quam *DEI* gloriam, & aliorum utilitatem; vobisque ipsis proficuum reddite hominum commercium, quod pro status & officii ratione inire debetis.

C A P U T XXVI.

De convictu humano, seu conversationibus.

Fingamus cogitatione nostra, nos versari in domo Elizabethæ eodem tempore, quo MARIA eam invisit. Quæ documenta modestiæ, submissionis animi, moderationis, charitatis illic haurire licet?

Elizabeth MARIAM agnoscit esse Matrem DEI sui, laudibus eam & præconiis cumulat, extollit ejus dignitatem, & suas illi prærogativas gratulatur.

MARIA non modo splendore dignitatis suæ non capitur, sed laudes, quibus ornata est, in DEUM derivat, & inde occasionem arripit, Dominum celebrandi.

Non illa quidem immemor est eorum, *quæ fecit ipsi magna, qui potens est* (a); sed gloriam omnem in DEUM transfert, & licet Matrem se esse Domini sui norit, ancillam tamen se esse meminit.

Hæc est sincera animi submissio, quæ nihil habet simulatæ illius modestiæ, cujus involucro sæpe occulta superbia tegitur.

F 4

Quot

(a) Luc. i. 45.

Quot sunt, qui laudes detrectant, non alio fine, quam ut uberioribus cumulentur? Hac ratione non sine subtili amoris proprii artificio ipsam modestiæ virtutem vanitati suæ servire cogunt.

MARIA, & Elizabeth de DEO, de magnis operibus ejus, & miserationibus sermones miscent. Quum amore divino penitus exardescant, delicias suas in eo collocant, ut miracula sapientiæ, potentiæ, & bonitatis DEI prædicent.

Quando in donis DEI unicum nostrum gaudium reponimus, nostræ etiam gratiarum actiones, & laudes unice in DEUM feruntur.

Ex abundantia cordis os loquitur. (a) Tu cum aliis colloquia seris de mundo, & pompis ac vanitatibus ejus. Nonne certum hoc signum, te mundo totum adfieri, & cor tuum illius amoribus irretitum esse?

Ipsi de mundo sunt, dilectus JESUS discipulus ait, *ideo de mundo loquuntur, & mundus eos audit.* (b) Si ex DEO (c) essent, de DEO colloquerentur, aut certe nihil dicerent, quod secundum DEUM non foret.

Recordare, rationem tibi reddendam esse coram divino tribunali de quovis ver-

60

(a) Matth. 12. 34.

(b) 1. Joann. 45.

(c) Ibid. 6.

bo otioso. Quantum id tibi terrorem incutere debet?

O quam paucae colloquutiones instituuntur etiam inter eos, qui pietatem profitentur, ubi non augetur numerus eorum, de quibus ratio a DEO exigitur.

Quæ sunt illa, de quibus confabulari solemus. Res frivolæ, rumores populares, ineptiæ, minutiae. Et hæ tamen confabulationes tamquam maxime innocentes habentur.

Eo deventum est, ut colloquium iniri nequeat, quin de aliorum vitiis sermo inferatur. Sunt, quibus sermocinatio omnis infusa esse videtur, nisi audacis critices, immo malignitatis fales misceantur.

Væ vobis o linguæ maledicæ, quæ serpentis instar venenum evomit, & gaudium percipitis, si absentium famam proscindatis.

Væ etiam illis, qui detractoribus libenter aures præbent. Peccati reum se facit, quis cumque libere maledicos sermones auscultando excipit.

Tu religioni tibi ducito de quoquam male umquam loqui. Si aliorum maledicam linguam cohibere nequis, externis signis, aut certe silentio tuo ostende, tibi sermones ejusmodi minime probari, teque in communionem venire nolle.

Abhorre ab omni colloctione, quæ pudori, & morum honestati adversatur. Cave, subrideas prolatis certis jocis, quos mundus lepores, & facetias nominat; qui tamen nimis frequenter sermones sunt, latentium in animo cupiditatum indices.

Imprimis id age, ut talis habearis, quo præsentem nemo sibi sumat, ut sanctissimam nostram religionem, pietatemque christianam maledico ore arrodat; & in eo gloriam tuam reponere. Si modus alius non sit os impio occludendi, palam signis non ambiguis testare, te recte de religione sentire.

Esto veri amans in narrationibus tuis; modestus, & circumspectus in verbis; ceterum adfabilis erga omnes. Indulge cum aliis innocenti gaudio, id virtus permittit, & nonnumquam præcipit.

Quo magis est periculum lingua peccandi, eo major cura gerenda est, ut vitia caueas, quæ ab ipsa promanant.

Si domi tuæ libenter solus cum solo DEO colloqueris, in publicum deinde securior prodibis, & minus tibi erit periculi inter homines, quando cum iis versari oportebit.

Antequam in circulos & cœtus hominum te interas, precare: *Pone Domine custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis*

hiis meis, (a) & toto tempore, quo cum aliis versaris, cogita DEUM præsentem esse, qui te videat, audiatque. Mente nonnumquam ad DEUM te converte, eique loquere per pias animi adfectiones.

Ubi ex hominum consuetudine discesseris, a te ipso rationem exige de iis, quæ sermonis materia fuerunt, ut aut DEO gratias agas, si ita, ut par est, versatus es; aut errores corrigas, quos forte commisisti.

Ita fiet, ut familiarem tibi reddas circumspeditionem, & prudentem illam moderationem in sermone, quam tantopere commendant vitæ spiritualis magistri, & quæ merito ab iis habetur tanquam cardo grandis perfectionis.

C A P U T XXVII.

De vera amicitia.

Servus. Amicus fidelis, protectio fortis: qui autem invenit illum, invenit thesaurum, ait scriptura, *qui metuunt Dominum, invenient illum.* (b)

Propitio Numine, o MARIA! hunc pretiosum thesaurum reperisti in Elizabetha;
&

(a) Pf. 140. 3.

(b) Eccl. 6. 14. & 16.

& vicissim illam beavit cœlum te ei amicam largiendo.

Ambæ nobis offertis exemplum perfectissimæ amicitiae; amicitiae sanctæ, & immunis ab omni eo, quod amicitias humanas corrumpere consuevit.

Felix consensus animorum, sed consensus pia, ac religiosa alteram alteri devinxit. Gratiarum dona, & virtutem tu in Elizabetha, & illa mutuo in te suspexit.

Miscebatis frequenter invicem familiares sermones. Communicabatis mutuo arcana omnia. Vicissim vos consulebatis, & altera cum altera certabat in officiis, ac obsequiis exhibendis. Verum omnes hæ amoris significationes utrinque exhibitæ referebantur ad eundem finem, & gloriam DEI amplificandam.

Elizabetha omnino agnoscere debuit cor suum, postquam cordi MARIÆ amicitiae foedere conjunctum fuit, ardentioris amoris flammis erga DEUM quam antea, succensum esse.

Et tu, o Virgo sancta! tantas in domo cognatæ tuæ sanctitatis accessiones fecisti, quantas vel in recessu tuo Nazarethano fecisses.

Quæ, quum una essetis, maximum gaudium sensistis, eadem postea vos sejunxistis, quin propterea amorem poneretis. Nempe
vir-

virtuti, quæ duo corda conjungit, inconstantia dominari nequit.

MARIA. Fili mi! noli credere te dulces, ac innocentes fructus amicitiae degustaturum esse, nisi eos legeris inter amicos virtuti deditos.

Fallimur quotidie in electione amicorum. Iis solum fidendum est, quorum est explorata fidelitas, & de quorum pietate, & religione omnis dubitatio sublata est.

Non deerunt quotidiani, & vulgares amici, qui tibi signa externa amicitiae exhibebunt; sed ultra nihil ab illis tibi pollicere.

Tui erunt amici, quando utilitatem ex prospera tua fortuna percipere possunt. Si fortuna excidas, tui esse amici desinent.

Illæ in te vitia corrigere volent, quæ illis ipsis tamquam amicis tuis apud homines notam inurere possent. Quod vero ad ea vitia attinet, quæ lex christiana proscribit, mundus contra amplectitur, ipsi tibi auctores erunt.

Disce, quis sit verus amicus. Qui talis est, juvat in necessitatibus; consolatur in angustiis; in dubiis recte consulit; in negotiis dirigit; revocat ab erroribus; & maxime omnium verbis suis, & exemplis ad implenda status officia animat.

At raro invenitur talis amicus, quia raro in electione amicorum virtutis ratio habetur.

Tu ipse virtutem ama, & illa tibi amicum conciliabit, qui te dignus sit, & veluti alter tu.

Multæ amicitiae videntur sinceræ, & firmæ; rumpuntur tamen paulo post, quia solum per vitia coaluerunt.

Quantum fieri potest, contende, ut amicitia tua sit religiosum quoddam commercium, in quo aliis præbendo virtutum exempla vicissim ab eis recipies, quæ tibi præbentur.

Eorum ingenio servire, & voluntati obsequi stude, quantum recti, honestique ratio permittit; verum hos inter cancellos te semper contine.

Neque tu quidquam ab amicis exige, quod rationi morumque honestati adversetur. Imprimis noli illis blandiri eo consilio, ut tibi blandiendo vices reddant.

C A P U T XXVIII.

De fiducia in DEUM.

Fiducia in DEUM est maxima testificatio obsequii nostri, quod perfectionibus DEI exhibere possumus. Quo amplior est hæc fiducia, eo magis DEUS honoratur.

Per hanc virtutem agnoscimus DEUM tamquam supremum Dominum, qui potest omne id, quod vult, & cujus bona voluntas potentiam adæquat.

Per hanc, tamquam efficacissimum adminiculum obtinemus e cœlo copiam gratiarum, & favorum eximiorum.

Complura virtutis hujus exempla MARIA nobis reliquit. Notatu illud dignissimum est, quod honoris sui curam DEO penitus commisit. Sponsus, qui ei tanquam custos virginitatis suæ datus est, odore quodam suspicionis, quæ illi indecora accidere potuit, adflatus fuit. *Voluit occulte dimittere eam.* (a)

MARIA nullam propterea inquietudinem præsetulit. Ut erat summa in DEUM fiducia cum summissione tempus, quo providentia innocentiam detegeret, præstolabatur.

Tem-

(a) Matth. i. 19.

Tempus reipsa advenit. Josephus coelitus edoctus est. Dubium dissipatum est. Jam non *timet MARIAM accipere conjugem suam* (a) cujus virtute totus capiebatur.

Hinc patet, quam proficuum sit, se totum DEO committere, & omnes suas rationes ejus manibus consignare.

Secundum promissa divina, qui confidit in DEO, fruetur rore cœli, & pinguedine terræ; bonis hujus vitæ, & bonis æternis.

Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum, & a Domino recedit cor ejus. Erit enim quasi myricæ in deserto, (b) quæ siccitate exarescunt.

Verum *benedictus vir, qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia ejus. Et erit quasi lignum, quod transplantatur super aquas — & erit folium ejus viride, & in tempore siccitatis non erit sollicitum, nec aliquando desinet facere fructum.*

Omnia nos ad fiduciam erga DEUM exstimulant, bonitas DEI, potentia, promissa, fidelitas, & cognitio nostrarum miseriarum. Dein nostra ipsorum fragilitas, & experientia, qua quotidie impotentiam nostram compertam habemus, & ipsam quoque perfidiam nostram.

Con-

(a) Matth. i. 20.

(b) Jer. 17. 5. seq.

Confugas ergo o homo! ad providentiam Numinis in omnibus afflictionibus tuis, qualescumque demum sint. Conquereris, DEUM tibi in angustiis tuis auxilio suo deesse; sed scito, DEUM, ut tibi anxilietur, velle, ut pro ope impetranda maxima cum fiducia ad ejus pedes supplex advolvaris.

Novit DEUS quam certissime conditionem tuam miseram, in qua versaris; sed nisi ipsemet statum illi tuum proponas, ita se erga te habebit, velut miseriam tuam ignoraret.

Tu te tristitiæ, perturbationibus, & animi dejectioni immergis, *quasi non esset DEUS in Israel.* (a)

Proh nefas! sæpenumero homines perturbantur, divexantur, lamentantur, quando exercitium fiduciæ erga DEUM tranquillitatem, & quietem animæ adferre posset.

In periculis tuis, in dubiis tuis, in molestiis tuis consilium pro re, ac tempore cape, circumspice remedia, aliorum etiam sententiam exquire; sed DEUS sit Princeps perfugium tuum.

Homines non habent facultates, cognitionem, voluntatem te adjuvandi, tibi que succurrendi, nisi quantum DEUS illis largitur.

Nostra erga DEUM fiducia nunquam nimia esse potest, modo temeraria, & justo fidentior non sit.

G

Quan-

Quanto imbecillior est homo ex se ipso, tanto potentior evadit per DEUM, in quo confidit.

Morborum genera, quæ tuam tibi sanitatem debilitarunt, imminuere nequeunt potentiam illius, qui solus eam tibi restituere potest.

Mors tibi patronum abstulit, qui vitæ tuæ præsidium erat; at non perdidisti eum, qui hanc illi mentem indidit, ut commodis tuis prospiceret.

Si velimus in nos ipsos descendere, & animum advertere, perspiciemus, Dei auxilium nobis numquam defuisse, nisi quum perdiffidentiam nostram nos eo indignos reddimus.

C A P U T XXIX.

De obedientia principibus præstanda.

*A*scendit Joseph a Galilæa de civitate Nazareth in Judæam, civitatem David, quæ vocatur Bethlehem, eo quod esset de domo, & familia David, ut profiteretur cum MARIA desponsata sibi uxore, (a) juxta edictum Cæsaris Augusti, qui amplitudinem

im-

(a) Luc. 2. 4.

imperii sui cognoscere volens, in omnibus ditionibus suis censum haberi iussit.

MARIA, & Josephus minime in examen vocarunt, an seu cupiditate lucri, seu vanitate inductus edictum tulerit. Edictum emanavit. Id illis innotuit. Morem gerunt.

Si Augustus MARIAM novisset, dicturus illi erat, quod Assuerus Estheri dixit: *Non pro te hæc lex constituta est.* (a) Sed lex eam perinde, ut alias respicit. Obedit ergo, ut aliæ; & perfectius, quam aliæ; quia cum animi submissione, cum patientia, sine murmure obedit.

MARIA in mandato Principis solum divinæ voluntatis rationem habuit. Elucebat in eo dispositio providentiæ DEI, ad cuius nutum se totam fingeat.

Obedientia nescit rationibus, & argutiis uti. Simplicitas est illius decus. Nihil magis opponitur veræ submissioni, quam prudentia carnis, quæ omnia scrutari, & in examen vocare solet.

Quam periclitaretur rectus ordo, & inferioris subter superiorem submittio, si mandata eorum, qui jus habent nobis imperandi, examini illorum subjicerentur, qui obedire tenentur?

Si Dominus terrenus, qui mandata edit, tuam non meretur obedientiam, an supremus Dominus, cujus vices gerit, eam non promeretur?

Fatendum est eum, qui imperat, falli posse; verum nisi imperet quidquam legi divinæ contrarium, obedientia, quæ illi propter DEUM præstatur, errori subjecta esse nequit; & semper permagni coram DEO meriti locum habet.

Doctrina sanctorum est, majus esse meritum, minutas res obedientia duce præstare, quam grandia opera proprio suo arbitratu suscipere.

Sapientia mundi insultat simplicitati eorum, qui alacri animo obediunt. Id fit, *quia animalis homo non percipit ea, quæ sunt spiritus DEI.* (a)

Sed nil refert, quidquid homines judicent. Humana spernit judicia, qui evangelium judiciorum suorum regulam constituit.

Non omnis obedientia meritum habet. Obedientia, quæ cuiquam exhibetur propter egregias dotes, quibus præditus est, merere naturalis haberi debet. Altera merces ei non redditur, quam humana.

Irrepunt etiam nonnunquam plura vitia & labe in eam virtutem obedientiæ, quæ
ad

ad DEUM refertur, ejusque pretium, ac meritum aut imminuunt, aut tollunt.

Non obedire promte, & alacriter, nisi in iis, quæ propensionibus nostris blandiuntur, potius propriæ, quam alienæ voluntati servire est. Talis non tam obedit, quam sibi ipsi satisfacit.

Qui vere obediens est, neque tardus est in iis exsequendis, quæ imperantur; neque in murmur erumpit contra eos, qui imperant.

Sacræ literæ nobis præcipiunt: *Servi subditi estote in omni timore Dominis, non tantum bonis & modestis, sed etiam discolis* (a)

Obedientia minus difficilis accideret, si minor haberetur ratio hominis, cui obeditur, quam DEI, propter quem obedire oportet.

Teste divino Spiritu *Vir obediens loquitur victoriam.* (b)

Voluntas propria errorum fons est. Obedientia, dum eam corrigit, sanctamque reddit, nos simul a multis incommodis, & a fera factorum poenitentia immunes præstat, præterquam quod DEI laudem promereatur.

(a) 1. Petr. 2. 18.

(b) Prov. 21. 284.